

Călăuza

BIBLIOTECARULUI

* 5 5 0 0 1 5 4 1 5 *

Biblioteca UMFST

BIBLIOTECA - INST. MED-FARM
TÂRGU-MUREȘ
CĂRȚI ȘI GIGIENĂ
MĂȘTĂCĂRIE

iunie 1956

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLIKAȚIE A MINISTERULUI CULTURII DIN R. P. R.

CUPRINSUL

	Pag.
IN INTIMPINAREA CONGRESULUI SCRITORILOR DIN R.P.R.	
— Un eveniment important în viața noastră culturală	1
— Cititorii vorbesc despre cărți.	3
IONAȘCU GH. — Un plan de acțiune	5
MIRCEA ȘERBĂNESCU — O întâlnire a colectivului revistei „Scrisul bănățean” și cititorii bibliotecii	7
*	
T. ARGHEZI — Douăzeci de ani de la moartea lui Maxim Gorki	9
DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE	
A. SKORŢOVA — Operele literare contribuie la întărirea colhozurilor	11
BIBLIOTECI REGIONALE	
SADY HERȘCOVICI — Cîteva probleme ale muncii metodice de îndrumare.	13
CONCURSUL PERMANENT PENTRU CITIREA LITERATURII DE CĂTRE TINERET „IUBIȚI CARTEA”	
— Din experiența bibliotecii raionale din Cîmpina.	16
BIBLIOTECI SINDICALE	
BRILL NACHMAN și MICU VIOREL — Un început bun.	18
DIN ISTORICUL BIBLIOTECILOR NOASTRE	
ION DOMȘA — Bibliotecile populare sătești din Transilvania în anii 1870—1910.	21
BIBLIOTECI ȘTIINȚIFICE ȘI DOCUMENTARE	
PETRU PASCARIU — Ziare și reviste vechi la biblioteca „N. Bălcescu” din Iași.	25
FLORIAN BANC — Consfătuirea pe țară a bibliotecarilor din bibliotecile documentare din rețeaua Ministerului Culturii.	28
DISCUȚII	
C. COMOROVSKI — Regulile unitare și descrierea publicațiilor periodice.	30
DAN SIMONFSCU — Cîteva precizări în legătură cu activitatea informativ bibliografică în bibliotecile de masă.	33
BIBLIOTECI DIN ALTE ȚARI	
BIBLIOTECA DIN MEDELLIN	37
ȘTIRI DIN LUMEA CĂRȚILOR ȘI A BIBLIOTECILOR	38
NE SCRIU CORESPONDENȚII	40
CALENDARUL NOSTRU	43
BIBLIOGRAFIE	46

In intimpinarea **CONGRESULUI SCRITORILOR din R.P.R.**

Un eveniment important în viața noastră culturală

In cursul acestei luni se vor desfășura lucrările primului Congres al Scriitorilor din R.P.R. Viața noastră culturală se pregătește să trăiască un mare eveniment care depășește cu mult cercul creatorilor inșiși și care și-a găsit un viu ecou în masele cele mai largi. Niciodată literatura noastră nu a cunoscut un număr atât de larg de cititori care, preocupați îndaproape de dezvoltarea ei, să-și spună cu multă însuflețire părerile asupra cărților citite, scoțind în evidență lipsurile observate, exprimindu-și cerințele față de scriitori, aducând astfel o contribuție însemnată la rezolvarea problemelor ce vor fi abordate la Congres. Și este un fapt obișnuit să găsești printre acești iubitori pasionați ai literaturii, oameni ținuți până mai ieri în întuneric, pentru care cartea a devenit astăzi un tovarăș nedespărțit, un bogat izvor de învățăminte.

Un aport important la creșterea interesului vădit al maselor pentru problemele literaturii îl aduc și bibliotecile. Acest lucru este amintit și în Raportul lui A. Surkov *) ținut la cel de-al doilea Congres unional al Scriitorilor Sovietici: „Pentru a ne face o idee justă despre creșterea cititorilor de literatură beletristică în țara noastră, trebuie să ținem seama și de ăriașă rețea a celor peste 300.000 de biblioteci, datorită cărora cărțile ajung în mâinile a zeci de milioane de cititori”.

Într-adevăr, prin mijlocirea bibliotecilor, cărțile noi noastre literaturi au pătruns în cele mai îndepărtate colțuri ale țării, atrăgând astfel noi și noi contingente de cititori spre citirea literaturii. Dacă analizăm munca bibliotecarilor vom constata că ei și-au îndeplinit cu cinste sarcina de a răspindi operele noi noastre literaturi, de a face cunoscuți cititorilor pe scriitorii cei mai buni. Mărturie grăitoare sînt fișele cititorilor în care operele noi noastre literaturi figurează la loc de cinste, numeroasele manifestări de masă în jurul unor însemnate opere literare, înscrise în registrele de evidență a activității zilnice a oricărei biblioteci.

Dar bibliotecarii duc și o muncă susținută pentru formarea unui cititor luminat, capabil să înțeleagă problemele ridicate în paginile cărților citite, să aprecieze în mod critic valoarea unei opere literare. Rezultatele străduinței bibliotecarilor le-au apreciat adesea inșiși scriitorii, cu ocazia întilnirilor cu cititorii organizate de biblioteci. Părerile cititorilor exprimate cu acest prilej, unele bine formulate și cu un ascuțit spirit critic, altele naive, dar sincere, izvorite din inimă, au constituit pentru scriitori, așa cum arată și Nagy Istvan *) „bogate izvoare de învățăminte și imbold pentru noi lucrări”.

Apreciind rolul important al întilnirilor cu cititorii, scriitorii de înalt prestigiu ca M. Beniuc, Camil Petrescu, alături de tineri ca Dumitru Mircea, Francisc Munteanu, Petru Vințilă, ș. a. se deplasează în biblioteci, își prezintă munca și cărțile și ascultă părerile celor ce

*) A. Surkov: Situația și sarcinile literaturii sovietice. Probleme de literatură și artă; nr. 2—3, 1955, p. 15

*) Nagy Istvan: Întilnirile noastre cu cititorii. „Călăuza bibliotecarului”, nr. 5, 1955, p. 15.

le-au citit. Mii de cititori s-au obișnuit cu prezența lor. Și rezultatele acestor întâlniri s-au văzut. Scriitorii respectivi și-au câștigat noi și trainice prietenii din rindul cititorilor bibliotecilor vizitate; a crescut cu mult circulația lucrărilor lor.

Nu se poate spune însă că bibliotecile au folosit toate posibilitățile ce le stau la îndemână pentru a mijloci contactul între scriitor și cititor. Prin munca lui de zi de zi, bibliotecarul are prilejul de a cunoaște părerile cititorilor asupra lucrărilor citite. De cele mai multe ori aceste păreri se irotesc sau rămân uitate, consemnate undeva într-un proces verbal, fără a fi însă aduse la cunoștința scriitorilor.

Revizuiindu-și activitatea desfășurată, bibliotecile întâmpină apropiatul Congres cu noi realizări menite să ducă la întărirea rolului lor de legătură între scriitor și cititor. Astfel, biblioteca regională din Suceava în planul întocmit în întâmpinarea Congresului, plan redat în cuprinsul numărului de față al revistei, și-a propus printre altele și alcătuirea unui album în care cititorii să-și expună în mod organizat părerile despre operele citite. Evident în acest album părerile emise sint diferite. Important este însă faptul că cele mai valoroase gânduri ale cititorilor nu vor mai rămâne închise între coperte, ci vor ajunge la cei în drept, respectiv la scriitor. În același sens nu sint lipsite de interes nici acțiunile întreprinse de unele biblioteci cu privire nu numai la operele citite, ci și la ce ar vrea cititorul să citească.

Dar pentru ca bibliotecile să poată ajunge cu adevărat locul unde să se discute problemele de literatură ridicate de cititori și să se stabilească contactul necesar între cititori și scriitori, este necesar sprijinul acestora, prezența lor cit mai activă printre cititorii bibliotecilor.

Nu există scriitori care să nu-și dea seama de importanța întâlnirilor cu cititorii, ca mijloc eficace de a cunoaște părerile celui care judecă în ultimă instanță o operă literară — cititorul — după cum este bine știut că toți bibliotecarii doresc să vadă în mijlocul cititorilor săi pe scriitorii ale căror opere le recomandă. Participarea scriitorilor la întâlnirile cu cititorii face ca acestea să se desfășoare într-o atmosferă de entuziasm și încredere în forțele noii noastre literaturi. Ținând seama de faptul că scriitorii răspund cu dragoste la invitația de a se întâlni cu cititorii lor, trebuie găsite mijloace de a se organiza astfel de întâlniri nu numai la orașe, ci și în satele cele mai îndepărtate unde cititorii sint la fel de dornici să cunoască pe autorii cărților lor preferate.

Este de dorit în același timp ca scriitorii să poată răspunde cu exactitate la întîlnirile ce le stabilesc cu cititorii lor din biblioteci, evitindu-se situația, cînd fiind nevoiți să absenteze, de la întîlniri, anunță aceasta înainte cu o zi sau chiar în ziua manifestării, ceea ce sîrlește pe bibliotecari să amîne acțiunea anunțată.

Trebuie evitate de asemenea, situațiile cînd în locul scriitorului așteptat, a cărui operă cititorii au fost pregătiți din timp de către bibliotecari ca s-o discute, Uniunea Scriitorilor trimite un altul. Asemenea întîlniri nu-și pot atinge scopul urmărit — deși cititorii se bucură că au prilejul să stea de vorbă cu un scriitor.

Alături de ceilalți lucrători pe frontul cultural și bibliotecarii așteaptă cu încredere ca lucrările Congresului Scriitorilor să determine o nouă înflorire a literaturii noastre și în același timp o mai strînsă legătură între creatori și aceia cărora le sint destinate operele lor. O mai bună organizare a întîlnirilor dintre scriitori și cititori va crea bibliotecilor noi posibilități de a populariza pe scriitori și operele lor, va lărgi contactul scriitorilor cu masele de cititori, în mijlocul cărora aceștia vor putea găsi izvorul necesar ogîndirii realiste a vieții noastre noi.

Cu asemenea gânduri, bibliotecarii de la bibliotecile de toate categoriile și cititorii lor, salută Congresul Scriitorilor și-i urează muncă spornică în rezolvarea cu succes a tuturor problemelor ce vor fi dezbătute.

Cititorii vorbesc despre cărți

În anii puterii populare s-au ridicat în țara noastră mase de cititori pentru care cartea a devenit sfătuitorul și prietenul lor de toate zilele. A crescut în acești ani nu numai numărul cititorilor, dar și nivelul lor cultural, a crescut atenția față de scriitori și problemele de literatură. Apropiatul Congres al Scriitorilor a vădit și mai mult dragostea și interesul maselor de cititori pentru cărțile și scriitorii lor. În presă, în publicațiile literare și în biblioteci, cititorii de toate categoriile participă în mod activ la discuțiile ce se fac în întimpinarea Congresului Scriitorilor. Pretutindeni ei își afirmă părerile în legătură cu problemele ce vor fi dezbătute la Congres, manifestându-și dorința de a vedea cât mai bine oglindite în cărți bogata realitate a zilelor noastre, sau criticând unele lipuri pentru a ajuta pe scriitori în creațiile lor viitoare.

CARTEA PREFERATĂ, DAR...

Indeosebi cititorii socotesc necesar să și spună cuvîntul despre cărțile care le sînt mai aproape, ca de pildă, tov. E. N. Celade, cititor al bibliotecii regionale din Timișoara. „Mi-a plăcut — spune acesta — romanul lui Francisc Munteanu în orașul de pe Mureș, în care am identificat viața unei localități din regiunea noastră cu oamenii și problemele ei. Viața plină de frămîntări a unei fabrici noi de strunguri, cu greutățile ce se leagă de un astfel de început și cu oamenii care trec printr-o inevitabilă transformare a conștiinței lor sînt aspecte surprinse în culorile vii. Totuși, părerea mea este că relațiile lui Mircea cu Mara — cei doi eroi ai cărții — apar de multe ori stîngaci și superficial, fără putere de a convinge pe cititori. Convorbirile celor doi eroi nu redau adevăratele relații care stau azi la baza legăturilor dintre tinerii noștri...

O PARERÉ CURAJOS EXPRESATĂ

Tot în legătură cu o carte preferată se exprimă și tov. P. Solcan, cititor al bibliotecii regionale din Suceava. Acestui cititor i-a plăcut foarte mult *Moromeții*, romanul recent apărut al lui Marin Preda, pe care-l consideră drept unul din cele mai bune realizări ale literaturii

noastre de azi. Tov. Solcan își exprimă opinia lui despre această operă: „Nu poți să nu compari *Moromeții* lui Marin Preda cu *Ion* a lui Rebreanu fără ca această comparație să nu-l favorizeze pe Marin Preda. În *Ion* simți tot timpul ochiul și mintea intelectualului care-l privește și-l cîntărește pe țaran, cu simpatie, cu interes, cu căldură, dar totuși „din afară“. Citind *Moromeții* uiți de autor și aceasta e marea lui calitate. Trăiești pur și simplu alături de *Moromete*, te frămîntă și ești îngrijorat împreună cu el, iar Țugurlan îți încălzește inima cu firea lui de „om dintr-o bucată“. Chiar și la început, cînd Țugurlan e atît de ursuz, simți un „om“ în el și te bucuri că și *Moromete* a simțit aceasta...

TEME OCOLITE DE SCRITORI

Multi cititori nu se mulțumesc să și arate numai preferințele, ci se ocupă despre literatură în general, vrînd să atragă atenția scriitorilor asupra cărților pe care le așteaptă din partea lor. Iată ce spune în această privință studentul Aurel Brentoiu, de la Facultatea de filologie, din Iași, cititor al bibliotecii centrale universitare locale care nu e mulțumit de faptul că literatura noastră nu și lărgeste tematica, abordînd probleme cît mai variate. „Se scrie foarte puțin despre intelectualii satului despre studenți, despre medici — spune studentul Brentoiu. Oare aceștia nu depun aceiași muncă entuziastă pentru construirea socialismului în țara noastră? Dar despre dragoste? De ce se scrie oare așa de puțin și de plat? Se vor întreba pe bună dreptate generațiile viitoare: Bine, dar în veacul douăzeci nu s-a iubit? Toți au muncit încrunțați? Trebuie cîntată și această temă care înalță sufletul omului! Luați-vă, tovarășii scriitori, un angajament față de dumneavoastră să scriți și despre iubire...

LITERATURA TREBUIE SĂ NE AJUTE

Această opinie se întîlnește destul de des printre cititorii tineri. Studentul medicinist Ghelman Marius, de la biblioteca centrală universitară din Iași, este de părere că scriitorii noștri n-ar trebui să se mulțumească cu prezentarea eroilor numai în mediul de producție. Interesează

tot atât de mult sufletul eroului, comportarea sa în societate, bucuriile și deziluziile de dragoste, relațiile vieții de familie, tainele sufletului omenesc în toată măreția lui, care sînt puțin abordate.

Tov. Ghelman arată că una din cauzele acestor lipsuri ar sta în faptul că puțini scriitori vin în mijlocul cititorilor. „Cred că întîlniri cu scriitorii în cadrul bibliotecilor, i-ar ajuta pe aceștia să cunoască problemele, să înlăture schematicul din operele lor. Scriitorii trebuie să cunoască bine viața cu toate problemele ei, pentru ca literatura de scriu să ne poată ajuta, pe noi cititorii, să luptăm și să răzvim peste greutățile ce se ivesc în calea noastră“...

CHIPUL ADEVĂRATULUI TINAR

Și fiindcă ne aflăm la o discuție cu tinerii, să ascultăm și ce spune tov. Hasnaș Alexandru, care face parte dintre tinerii tot mai numeroși purtători ai insignei „Prieten al cărții“. Pe acest tovarăș nu-l mulțumește faptul că viața de azi a studențimii noastre nu și-a găsit încă oglindirea corespunzătoare în literatura contemporană. „Studentul — spune el — nu e cel pe care ni-l prezintă caricaturile cu talpă „kilometrică“, cu pantaloni înguști și cu litri de ulei în păr, sau acel nepregătit la coloevii așa cum reiese din caricaturile „Urzicii“. Aceștia reprezintă o minoritate înfrimă. Scriitorii să pătrundă și în cercul nostru, să ne cunoască bucuriile și necazurile. Mă refer mai ales la scriitorii tineri ce sînt mai aproape de noi.“

UNDE SINT EROII NOȘTRI ?

Cititorul M. Buimovici care are la biblioteca raională din Botoșani o fișă cu cele mai variate cărți, consideră că literatura nouă de azi trebuie să prezinte mai multe idei îndrăznețe, să înfățișeze chipuri luminoase și acțiuni curajoase ale oamenilor, luate direct din viață. Pentru acest cititor apare necesar ca scriitorii noștri să abordeze subiecte din toate domeniile. I-au plăcut volumele lui Eusebiu Camilar și V. Em. Galan despre viața nouă a poporului chinez. „Desigur,

spune cititorul N. Buimovici, aceste creații sînt bine venite și bogăția de imagini din țara soarelui roșu ne satisface dorința de a cunoaște lupta și munca poporului chinez. Dar oare la noi nu răsare în fiecare zi soarele, la noi nu se nasc și nu cresc oameni noi? Am dori mai multe figuri mărețe de oameni care trăiesc în jurul nostru.“

ȘI CUM AR TREBUI SCRISE CĂRȚILE...

Afirmînd ceea ce gîndesc despre problemele de literatură, spunîndu-și cuvîntul în privința cărților pe care ar dori să le citească, unii cititori își afirmă în același timp părerile lor și în ce privește modul cum ar trebui scrise cărțile.

Tovarășa Elisabeta Rudăreanu, cititoare de la biblioteca regională din Suceava, amintind cărțile lui Petru Dumitriu și Marin Preda spune: „Imi place că acești scriitori sînt preocupați, în primul rînd, de ceea ce au de spus și nu dau impresia că-și înzorzonează gîndurile în fraze căutate sau într-o limbă cu oride pîrel meșesugită. Totuși, consider că P. Dumitriu și M. Preda fac abuz de expresii „tari“. Cred că stările sufletești care dau naștere unor asemenea expresii pot fi sugerate și pe alte căi și în această privință scriitorii noștri au multe de învățat de la maestrul M. Sadoveanu, pe care-l consider un model de robustețe și de realism.“

*

Participarea cititorilor la discuțiile deschise în preajma Congresului Scriitorilor, stau ca o mărturie de neclintit a izvorului popular din care literatura noastră actuală își trage adevărata ei putere de viață. Aceste modeste contribuții ale cititorilor sînt foarte apreciate de scriitori, ele reprezintă pentru aceștia un mijloc de a cunoaște și de a pune pe primul plan problemele către care trebuie să se orienteze în creațiile lor viitoare pentru a oglindi cît mai veridic și cît mai cuprinzător, temele vieții noi.

Un plan de acțiune

IONAȘCU GH.

indrumător cultural la Secțiunea culturală regională Suceava

Colectivul bibliotecii regionale Suceava privește întimpinarea primului Congres al Scriitorilor din R.P.R. ca pe un prilej binevenit de intensificare a activității sale, de atragere a unui număr larg de cititori în jurul bibliotecii. Sprijinit de Secțiunea culturală regională acest colectiv și-a întocmit un plan de acțiune pentru perioada 1 mai — 1 iulie, urmărind ca în acest interval să stimuleze interesul cititorilor pentru Congres și să determine implicit o și mai strinsă legătură între cititori și scriitori, prin intermediul bibliotecii.

Legătura dintre cititori și scriitori nu se face, bineînțeles, numai prin „întîlniri”. Ea se stabilește și prin adîncirea înțeleșului unei cărți, prin atitudinea activă, critică, a cititorului, față de conținutul operei pe care o citește. Aici intervine rolul bibliotecii care, prin acțiuni de masă, este datoare să formeze în rîndurile cititorilor o „opinie” fermă, pornită din dragoste față de literatură și dintr-o înțelegere adîncă a sensului literaturii.

Planul de acțiune al bibliotecii regionale Suceava prevede, în ansamblul său, o intensificare a muncii de educație literară a cititorilor. În acest scop, colectivul bibliotecii și-a propus să consulte îndeaproape pe cititori asupra părerilor lor despre cărțile citite. În sala de lectură a și fost pus la dispoziția lor un album de însemnări asupra literaturii noastre contemporane. Cititorii vor fi invitați să-și scrie în acest album, părerile despre cărțile citite, cele mai bune însemnări urmînd a fi trimise scriitorilor respectivi precum și Uniunii Scriitorilor din R.P.R. În legătură cu această muncă merită să fie relevată inițiativa luată de biblioteca din Suceava de a difuza în masa cititorilor o invitație cu următorul conținut :

STIMATE TOVARAȘE,

În vederea lucrărilor primului Congres al Scriitorilor din R.P.R., Biblioteca regională Suceava și-a propus să consulte pe

cititori asupra preferințelor lor în domeniul lecturii literare și să aducă la cunoștința Uniunii Scriitorilor aceste preferințe. Veți acorda deci un însemnat ajutor scriitorilor din patria noastră dacă veți înscrie părerile și sugestiile în albumul „Cuvîntul cititorilor” care vă stă la dispoziție. E preferoasă orice observație critică — pozitivă sau negativă — asupra unei lucrări (din literatură R.P.R.) sau asupra unei probleme de literatură. Indicați opera preferată de Dvs. și motivați această preferință. Vorbiți și despre ce ați dori să se scrie. Arățați lipsurile unor cărți, după aprecierea Dvs.

Urmăriți cu atenție rubrica „Cărțile și cititorii lor” din „Contemporanul” și toate materialele ce apar în întimpinarea Congresului. Luați — prin biblioteca noastră — parte activă la discuții. Cele mai valoroase aprecieri și sugestii vor fi trimise neîntîrziat publicațiilor centrale și ziarului regional.

Părerile cititorilor despre cărți vor forma apoi obiectul unor emisiuni săptămînale la stația de radioamplificare unde ele vor fi prezentate și comentate. Biblioteca își propune, de asemenea, să acorde sprijin — prin furnizarea materialului necesar — rubricii „Cititorii despre cărți și scriitori” pe care o deschide ziarul regional „Zori noi”.

În același timp s-a întocmit un album cu tăieturi din ziare și reviste cuprinzînd materialele publicate în cadrul discuțiilor ce au loc în presa centrală în întimpinarea Congresului. Albumul va prezenta, oarecum, o oglindă a problemelor de critică literară ce se ridică acum și care urmează să fie dezbătute la Congres.

Pentru ziua de 17 mai, biblioteca regională și-a trecut în planul de acțiune o consfătuire asupra romanului *Moromeșii* de Marin Preda care se bucură de multă apreciere din partea cititorilor. În vederea consfătuirii a fost atras un cerc larg de colaboratori și cititori frunțași ai bibliotecii, care doreau să-și exprime părerea lor în legătură cu diferite probleme ale romanului.

În vederea unei mai bune desfășurări a consfățuirii s-au distribuit cititorilor chestionare privind laturile esențiale ale conflictului din roman asupra cărora să fie purtate discuțiile.

Pentru ziua de 23 iunie a fost planificat un simpozion asupra operei lui Mihail Sadoveanu, unde vor fi prezentate atât lucrări cit și aspecte ale activității creatoare a marelui romancier și povestitor.

În planul de acțiune figurează, de asemenea, și întâlniri cu scriitorii din regiune — Dragoș Vicol, Teofil Dumbrăveanu, V. Popa, G. Sidorovici — precum și cu scriitorul Titus Popovici.

În întâmpinarea Congresului, secția de copii a bibliotecii și-a propus inițierea unor manifestări de masă variate ca: un concurs al recitatorilor din orașul Suceava (în 20.V), un concurs al povestitorilor pe regiune (în perioada 20.V.—10.VI, pe etape) după exemplul celui organizat de biblioteca din Arad și o seară de basme, cu teatrul de marionete (la 1.VI) în cinstea Zilei Internaționale a Copilului.

Pentru ziua de 4 iulie, a fost trecută în plan ținerea unei consfățuirii cu cititorii în legătură cu materialele Congresului Scriitorilor. La această consfățuire — organizată în colaborare cu ziarul regional „Zori noi” — vor fi chemați membrii cercurilor literare și bibliotecarii raionali din întreaga regiune.

În cinstea Congresului, biblioteca regională — prin cercul literar ce activează în cadrul ei și în colaborare cu C.L.D.C. și ziarul regional „Zori noi” — va edita o culegere de lucrări ale scriitorilor din regiunea Suceava, intitulată *Țara de sus*. Materialul literar a și fost strâns și selecționat.

În afara acțiunilor amintite, biblioteca și-a propus organizarea unei expoziții intitulată: *Primul Congres al scriitorilor — eveniment de seamă în dezvoltarea literaturii noastre*, care va avea următoarele secțiuni: *Proza, Poezia, Dramaturgia, Cartea pentru copii și tineret, Literatura*

minorităților naționale din țara noastră și Critica literară în R.P.R.

În zilele de 13 și 14 mai, biblioteca regională a organizat la Botoșani, o consfățuire cu toți bibliotecarii salariați din regiune unde au fost dezbătute pe larg metodele ce vor fi folosite în întinpinarea Congresului.

Pentru bibliotecarii voluntari din căminele culturale, s-a redactat de către colectivul bibliotecii regionale o scrisoare metodică, difuzată prin bibliotecile raionale. Scrisoarea metodică dă printre altele, următoarele indicații:

„Bibliotecile căminelor culturale sînt chemate să desfășoare în întâmpinarea Congresului Scriitorilor o largă activitate de popularizare a scriitorilor noștri contemporani și a operelor lor. În acest scop ele vor organiza săptămînal recenzii asupra celor mai însemnate lucrări. Cercurile de citit își vor desfășura activitatea pe tema: *Scriitorii noștri contemporani despre transformarea socialistă a agriculturii*. Se vor face lecturi în grup din lucrările *Desfășurarea* de Marin Preda, *Noaptea de iunie* de P. Dumitriu, *Poemul* *Despre pămînt* de Maria Banuș, nuvela lui Sînto Andras *A șaptea bucurie, Piine albă* de Dumitru Mircea ș. a.”

„Se vor înainta bibliotecii regionale scurte informații asupra activității cercurilor de citit și îndeosebi asupra părerilor exprimate de cititori în legătură cu operele citite.”

„Se mai recomandă bibliotecarilor voluntari să discute împreună cu cercurile de artiști amatori piesele apărute în „Cultura poporului” și în broșuri separate. Să se noteze orice sugestii din partea cititorilor și artiștilor amatori privind tematica preferată a pieselor de teatru pentru sate.”

Secțiunea culturală regională Suceava acordă sprijin acestor inițiative ale bibliotecii regionale și urmărește prin îndrumătorii ei, felul cum se traduce în viață, în raioane, planul de măsuri pentru întâmpinarea primului Congres al Scriitorilor din R.P.R.

O întâlnire a colectivului revistei „SCRISUL BĂNĂȚEAN” și cititorii bibliotecii

MIRCEA ȘERBANESCU
scriitor

Revista „Scrisul Bănățean” editată de Filiala din Timișoara a Uniunii Scriitorilor din R.P.R. cunoaște o apreciere din ce în ce mai largă a maselor de cititori, care găsesc în ea nu numai creații beletristice — proză și poezie — dar și un bogat sector de critică, bibliografie și o largă informație culturală cu caracter local.

Din totdeauna Filiala noastră și-a orientat activitatea ei în ce privește stringerea legăturilor cu cititorii și către biblioteca regională din Timișoara, a cărei colaborare i-a fost de un neprețuit ajutor în cunoașterea cerințelor manifestate de cititori.

Scriitorii locali au urmărit cu un viu interes manifestările cu cartea organizate de bibliotecă și care au mers pe linia largirii neconținute a relațiilor de colaborare cu Filiala Uniunii Scriitorilor. Trebuie să spunem că această colaborare a fost permanentă și plină de roade. Organizând conferințe, prezentări de cărți, seri literare, biblioteca a avut și sprijinul Filialei noastre.

Aș vrea să amintesc numai câteva din aceste manifestări, care s-au bucurat de un binemeritat succes. Scriitorii noștri au ținut la bibliotecă conferințe cum au fost acelea despre Eminescu, Petofi, Rebreanu, Heine. Criticul Leonard Gavrilu a vorbit despre scriitorul sovietic cu renume mondial Mihail Șolohov cu ocazia sărbătoririi a 50 de ani ai acestuia, iar tânărul poet Anghel Dumbrăveanu a conferențiat despre *Chipul omului în literatura noastră nouă*. A fost prezentat cu competență de către tânărul critic Traian Liviu Birăescu romanul *Un om între oameni*, de Camil Petrescu.

O serie de șezători literare au fost organizate de către bibliotecă în colaborare cu Filiala pe următoarele teme: *Poezia sovietică în traducerea poezilor bănățeni* (au citit traduceri proprii: Gh. Pavelescu, P. Iacobescu, Franyo Zoltan, Hans Bahin și Szoz Marton); *Lupta partidului oglindită în lucrările poezilor bănățeni*; *Seară de lecturi din lucrările poezilor sârbi din R.P.R.*, etc.

Un merit deosebit al bibliotecii constă în faptul că a organizat și două manifestații cu scriitorii veniți din capitală. Atât conferința lui Vladimir Colin, despre *Antologia poeziei sovietice* cât și întâlnirea lui Francisc Munteanu cu cititorii în jurul romanului *In orașul de pe Mureș*, au fost primite cu un cald interes de către cititori.

În activitatea lor nobilă de a apropia pe cititor de carte cred că colaborarea dintre bibliotecă și Uniunea Scriitorilor pentru organizarea unor rodnice întâlniri între cititorii unor cărți, cu autorii lor este foarte necesară. Cîștigul, ca să zic așa, e de ambele părți: cititorii ar putea discuta direct cu scriitorii problemele care îi interesează, iar scriitorii ar cunoaște în mod nemijlocit părerile maselor despre munca lor. Ce minunat aport ar aduce astfel bibliotecile la cultivarea dragostei de citit, la largirea neconținută a interesului față de literatură!

Pe linia colaborării dintre filiala Uniunii Scriitorilor și biblioteca regională a avut o deosebită însemnătate, inițiativa luată de aceasta de a organiza în întîmpinarea Congresului Scriitorilor o întâlnire cu cititorii pe tema: *Vă prezentăm revista „Scrisul bănățean”*, urmată de discuții și un program literar.

Cred că este un lucru cît se poate de firesc ca bibliotecile noastre să organizeze asemenea manifestări, întrucît se dă viață în felul acesta sarcinei de a apropia pe cititor de carte, folosind pentru aceasta cele mai variate și mai bune mijloace. În cazul nostru, biblioteca de la Timișoara depune nobila strădanie de a apropia pe cititor de o revistă literară, locală, în paginile căreia sînt înmănușiate forțele creatoare pe tărîm literar ale regiunii.

Această întâlnire era cu atît mai bine venită cu cît începînd din anul acesta revista „Scrisul bănățean” apare lunar, după cîțiva ani de apariție trimestrială; trecerea de la o apariție la alta, a ridicat în fața colectivului redacțional probleme interesante a căror dezbateră cu ci-

tătorii se impunea ca o acțiune instructivă pentru ambele părți.

Iată de ce, am primit cu satisfacție inițiativa bibliotecii regionale care i-a invitat pe scriitorii grupați în jurul revistei să stea de vorbă cu cititorii, deoarece această experiență poate fi folosită în măsură mai largă și de alte biblioteci din țară.

Pentru reușita șezătorii literare *Vă prezentăm revista „Scrisul bănățean”*, conducerea bibliotecii (tov. Bulzan, director) a întocmit un plan de măsuri organizatorice. S-a prevăzut tipărirea unor afișe și invitații care au fost difuzate prin instituții, școli și organizațiile de masă în primul rînd, iar un stoc a fost distribuit prin librăriile din oraș, cumpărătorilor de cărți. În lansarea invitațiilor, conducerea bibliotecii s-a mai orientat și după faptul că revista cuprinde în preocupările ei și activitatea unor instituții culturale cum sint: Teatrul de Stat, Filarmonica, Opera de Stat. Ca atare, au fost invitați la șezătoare și artiști din cadrul acestor instituții. Apoi au mai fost invitați numeroși profesori și elevi. În acțiunea de popularizare s-a folosit în largă măsură și concursul stației de radioficare, iar cu cititorii cei mai activi ai bibliotecii s-au făcut convorbiri, atrăgîndu-li-se atenția asupra revistei. În sfîrșit, pentru că programul prevedea semnarea de autografe din partea scriitorilor, s-a cerut concursul Centrului de librării din localitate pentru organizarea unui stand de librărie.

Întîlnirea a avut loc în sala festivă a bibliotecii, atît de plăcută și de primitoare, unde s-au adunat pe încetul cititorii. Erau prezenți și membrii cercului literar „Victor Vlad Delamarina”. Curînd începu și programul după un scurt cuvînt introductiv rostit de tov. Bulzan, directorul bibliotecii. Luînd cuvîntul, criticul T. L. Birăescu a arătat succint sarcinile revistei, relevînd totodată unele probleme care preocupă în această perioadă colectivul redacțional și solicitînd păreriile participanților la șezătoare.

Programul literar propriu-zis a cuprins lecturi din lucrările principalilor colaboratori ai revistei. Alexandru Jebeleanu a citit poeziile sale *Bega* și *Cintare*, Grigore Popiți poezia *Mărțișor*, Gh. Pavelescu, versuri din ciclul său *Clocotul pădurii*, Lucian Valea poeziile *Sudorița* și *Greerele și Jurnica*, iar tînărul poet Anghel Dumbrăveanu a citit bucățile *Peisaj reșițan* și *Tot ce-i mai frumos*.

Tînărul prozator Aurel Martin Bologa a prezentat cititorilor un fragment din romanul la care lucrează *Pasiunea doctorului Arnăutu*. Am citit și eu un fragment din nuvela *Rătăcire* (apărut și în volum în *Ținutul tineretului*).

Firește, însă, că pe noi ne interesa în cel mai înalt grad cuvîntul cititorilor noștri. După ce trecură primele clipe de stînjeneală, nelipsite în asemenea cazuri, cititorii s-au încălzit la vorbă. Ascultăm astfel păreriile lui Ion Chitulea și Ion Nistor, funcționari, ale Rozalei Rista, învățătoare, ale elevilor Petru Vasilescu și Maria Aron. Ion Chitulea, după ce a arătat că i-au plăcut multe lucrări de poezie și proză publicate de revistă, a mai observat și unele tendințe de șablon la lucrările *A doua întîlnire* de Gh. Apostu și *Balonul* de Radu Theodoru. A reliefat, de asemenea, unele succese ale sectorului de critică și bibliografie al revistei, cum ar fi, spre pildă, cronică literară asupra unor cărți de călătorie (autor: T. L. Birăescu), dar a criticat articolul *Perspective* de Leonard Gavrilu, care semnaleză o tendință spre superficialitate a criticului citat. Elevul Vasilescu a evidențiat necesitatea rubricii „Figuri și fapte din trecutul Banatului” și a arătat că ar dori să citească articole despre un pedagog bănățean de odinioară. Diaconovici-Loga și despre folcloristul Cătană. Și-a exprimat apoi dorința de a întîlni în paginile publicației o rubrică intitulată „Revistă a revistelor”. Același vorbitor — ca și învățătoarea Rozalia Rista — a subliniat necesitatea ca revista să publice piese de teatru de scurtă întindere, care ar interesa în mod deosebit formațiile de amatori.

Alți vorbitori, printre care și eleva Maria Aron s-au interesat dacă revista primește și lucrări ale începătorilor, iar Ion Nistor a observat că „Scrisul bănățean” a acordat o slabă atenție satirei, accentuînd că această lacună trebuie îndepărtată.

Scriitorii și reprezentanții revistei au urmărit cu interes discuțiile și au răspuns la întrebările ce li s-au pus în legătură cu munca de creație. În numele lor a vorbit, la sfîrșit, Traian Liviu Birăescu, care a arătat că scriitorii vor folosi discuțiile purtate pentru a îmbunătăți neconținut nivelul revistei, atît în ce privește materialele beletristice, cît și sectorul de critică și bibliografie.

Șezătoarea s-a încheiat într-o atmosferă insuflețită, numeroși cititori cerînd scriitorilor prezenți autografe pe revistă.

Doună zece de ani
de la moartea lui **MAXIM GORKI**

Acad. TUDOR ARGHEZI

În virea lui Gorki în literatură confirmă realitatea de totdeauna, că geniul aparține masiv poporului de jos, poporului disprețuit, „prostimii” și rare ori minorităților aristocratice. De altfel, secretul nupțiilor inpenetrabil dă loc la îndoială și atunci când, suspectându-se boierul și bănuită cucoana, iese dintr-o reședință somptuoasă o personalitate afirmată.

La noi, toți clasicii, afară poate, poate, de Vasile Alecsandri, au apărut din multime; de prisos să fie enumerați. Dar clasicismul cel mai autentic e al unui popor neștiutor de carte, autor al unui folclor, cum i se zice în jargon peiorativ, de un nivel încă nu prea depășit, mi-aș permite să zic, de literatura cultă. Recitiți unica „Miorița” din toată poezia „populară” universală și ascultați versurile, adeseori uimitoare în calitate, cîntate la posturile de radio — emisiune rominești. De cîțiva ani încoace acest folclor ignorat, cu excepția celui degenerat, țigănesc, la chef, se afirmă de proporții neașteptate, grație cercetărilor întreprinse în toată țara, sat cu sat, cătun cu cătun.

Cine a văzut pe scenă *Azilul de noapte*, atît de bine jucat în București încă de pe acum vre-o 20 și ceva de ani, are cheia originii literare și biografice a marelui scriitor rus, pribeag printre declasați, golani și haimanale, cum pribeag a fost și printre potențați. Gorki a răsărit din lumea sinceră, dreaptă și simpatică a sărăcimii, a muncit și s-a străduit între nădejdi, decepții, descurajări și amărăciuni, rămas aninat cu sufletul de ea, pe care nu a trădat-o, ca alții, nici cînd, instalat în insula Capri, italiană, ajunsese la o celebritate de obicei îngîmfată. Dimpotrivă, el nu și-a întrerupt activitatea de răscolitor și răzvrătit, cu toate că și grav bolnav de pe urma polițiilor și închisorilor unei societăți în descompunere și lichidare. Societatea rusă putuse să dea spectacolul unei Curți împărătești, dominată de un călugăr vulgar și de femeile Palatului, căzute în transele unui misticism hipnotic de icoane și bisericism, depravat. Coroana țarului Romanovului Niculaie al doilea, pitit în spatele tronului, de care-i era frică, trecuse pe capul lui

Rasputin, în schimbul potcapiului purtat de strigoii împărătesc al Papei de la Neva, cum fusese poreclit stăpînul absent din împărăție.

Mai mult decît toți contemporanii lui de condei și călimară, Gorki a cunoscut mizeria în toată sordida ei expresie, rindaș, spălător de vase pe un vapor, ucenic maltratat, slugă de copil. De-abia apucase să învețe slovele, care l-au pasionat și ajutat să citească la opaiț, în podul unei brutării, cărțile uneori copiate în manuscris și adesea interzise, ale autorilor mai norocoși, streini și ruși. Aceste slove nici nu bănuiau că au să fie mîinate într-o zi pe drumuri de aur de către tînărul cititor desculț, izolat de oameni, ca să le descifreze aproape pe întuneric. Intunericul din ascunzișul de noapte al ghicitorului de semne tipărite sau schimonosite cu mîna altor însetați de carte, venea din picla de beznă neagră a întregii mari împărății.

Cînd a început să le miște din loc cu pipăitul penei lui, scufundată înția oară în cerneală, literele, silabele, cuvintele l-au ascultat, ca pe un vechi și adînc mînuior de sentimente, idei și credințe. Pe dibuite, intuițiile și spontaneitățile noului scriitor, pătrundeau în supremul înțeles al gîndirii. Se poate spune alegoric că personalitatea artistică a lui Maxim Gorki s-a zămislit din nimic... Imaginile lui au o puternicie, nemaiîntîlnită pînă la el nici la Balzac, nici la Flaubert, nici la Turgheniev, autorii lui preferați. Mă simt, scria Gorki, ca o bucată de fier în cărbuni aprinși. Tăria unei astfel de rostiri frumoase, de proverb, exprimă în patru cuvinte starea de dogoare incendiară, mocnită, a poporului rus de dinaintea definitivei revoluții, care aștepta pe Lenin prietenul cărturar și cititorul lui Gorki.

La început fusese Cuvîntul, zburînd singuratic peste apele clocotite, povestește Scriptura. Apoi s-a arătat omul. După aceea au venit Regii, Profetii prevesfitori ai timpurilor noi și în sfîrșit așteptatul Mesia. Mîntuitorul Rusiei, cel care a prăvălit lumină, a fost Lenin. El a transformat, succindu-i orientarea brusc, ca un macaz, războiul militar în războiul civil; un om, un singur om.

Tineretul, pripit și lesne apatic are de învățat de la Gorki, pe lingă valoarea cuvîntului și meșteșug, tenacitatea în atitudine și convingeri și optimismul, hotărît să nu cedeze oboselii, vrajbei și melancoliilor moleșitoare.

OPERELE LITERARE *contribuie la întărirea colhozurilor*

A. SKORTOVA

Responsabila secției metodice a bibliotecii regionale din Iaroslav

În nuvela *Povestea Nastei Kovșova*, G. Nikolaeva ridică o serie de probleme actuale care frământă pe oamenii muncii de la sate — colhoznici, mecanizatori, agronomi, etc. De aceea lucrarea a fost primită cu mult interes de către cititori.

După ce povestirea a fost publicată în revista „Znamia” noi am așteptat ca ea să apară în volum, ca să organizăm consfățurări asupra ei. Dar văzînd întesul cu care ea a fost urmărită de către cititori, am hotărît să organizăm o consfățuire folosindu-ne de cele câteva exemplare din revistă care se află în bibliotecile raionale și sătești. De obicei, atunci cînd avem numai două exemplare, unul este folosit pentru lecturi în grup, iar altul este împrumutat cititorilor care vor să ia cuvîntul la consfățuire.

Așa ne-am orientat și de data aceasta și cabinetul metodic al bibliotecii regionale a întocmit un instructaj privind organizarea consfățuirii cu cititorii asupra lucrării *Povestea Nastei Kovșova*.

Au fost recomandate ca model următoarele teme pentru discuții:

1. Chipul tînărului agronom Nastea Kovșova. În ce constă eroismul ei și ce trăsături noi prezintă acest tip?

2. Ce reprezintă Arkadie Farzanov, și de ce a reușit să inducă în eroare direcția S.M.T.?

3. Cum răspunde autorul povestirii la întrebarea în ce constă înfățișarea morală a omului sovietic?

4. Fenomenele criticate în povestirea Galinei Nikolaeva există în viața raionului, colhozului sau S.M.T.-ului vostru?

5. Care este ideea principală a povestirii?

6. În ce constă caracteristicile literare ale operei Galinei Nikolaeva?

Prima bibliotecă care a folosit instructajul nostru a fost cea raională din Iaroslav care a organizat o consfățuire cu cititorii la S.M.T.-ul din Sedrinsk. Pregătirea și organizarea ei a fost îndreptată unui lucrător lipsit de experiență și de aceea ea nu a reușit.

Luînd în considerație greșelile bibliotecii raionale din Iaroslav, metodiștii bibliotecii regionale au dat o consultație amănunțită la seminarul raional. Această consultație a fost trimisă în scris tuturor bibliotecilor raionale din regiune.

Majoritatea bibliotecilor din regiune au început să popularizeze această lucrare și să o discute la consfățuirii cu cititorii, în special la S.M.T.-uri.

Cum a fost primită această lucrare de către oamenii muncii de la sate?

Cartea a fost primită cu interesul unei opere care ridică probleme juste, desprinse din viață. Nu a existat un S.M.T. unde să nu se fi făcut comparație între directorul, inginerul șef, agronomul, activiștii de partid și eroii cărții. Multe lucrări au fost dezbătute în consfățuirii cu cititorii, însă nici o lucrare literară nu a servit în aceeași măsură ca oglindă pentru fiecare, ca această povestire. Au fost chiar cazuri cînd inginerul șef de la S.M.T. a refuzat să participe la consfățuirii, temîndu-se să nu fie comparat cu Farzanov. În unul din S.M.T.-uri, o fată agronom și-a luat ca sarcină să prezinte pe Nastea Kovșova în cuvîntarea ei, dar citînd cu atenție lucrarea, a refuzat să participe, motivînd că este ocupată într-un colhoz vecin. Secretarul comitetului raional de partid în raza căruia se afla acest S.M.T., a explicat refuzul prin aceea că în chipul lui Nastea ea nu s-a văzut pe dînsa. De doi ani ea lucrează la

organizarea unui laborator de verificare a semințelor și încă nu a reușit.

Ca regulă, aceste consfătuiri sînt foarte vii și furtunoase. În lumina acțiunilor personajilor lucrării se critică activitatea conducerii locale.

Discuțînd această lucrare la S.M.T. din Burmakinsk, zootehniciana Serova a criticat metoda de conducere a secretarului comitetului raional în raza căruia se află S.M.T. din Burmakinsk, secretar prezent la consfătuire.

Unii directori de la S.M.T. au recunoscut în mod deschis că ei sînt înclinați să aibă atitudine de neîncredere față de tinerii specialiști și că se văd pe sine în chipul directorului Cialikov de la S.M.T.-ul din Juravin. De pildă, Zavarin directorul S.M.T.-ului din Putiatinsk a povestit cum agronomul Smirnova a obținut introducerea semințului cartofului în cuiburi așezate în pătrat, folosind mașina de plantat cartofi în cuiburi dispuse în pătrat SKG-4. Dar el, directorul, nu a avut încredere în acest specialist tînăr, venit nu de mult la S.M.T.; și-a dat seama că Smirnova a avut dreptate numai atunci cînd datorită insistențelor ei, S.M.T.-ul a terminat semințul cartofilor înaintea altora.

„Stilul farzanovist” — după numele eroului din carte Farzanov — a fost supus unei critici deosebit de aspre. Această expresie a devenit grăitoare. Pînă ea sînt caracterizați acei lucrători care caută să fie remarcați de conducere, să scoată în evidență meritele lor profesionale și se interesează prea puțin de adevărata muncă. Luînd cuvîntul la o consfătuire, agronomul planificator de la S.M.T.-ul din Pereaslav a spus următoarele: „Din păcate mai există și la noi „stilul farzanovist” de muncă. Să luăm, de pildă, transportul îngrășămintelor minerale: S.M.T.-ul le-a primit din timp, lucru care s-a raportat și direcției agricole regionale. Am fost lăudași și ne-am liniștit. Dar faptul că îngrășămintele nu au ajuns la colhozuri, și mai zac încă la noi, nu ocupă pe conducătorii noștri. Aceasta nu înseamnă „stil farzanovist de muncă”?”

O experiență interesantă în discutarea lucrării Galinei Nikolaeva a avut responsabil bibliotecii raionale din Kurbsk. Ea, împreună cu lucrătoarea de la secția de împrumut au ajutat colhozului „Progres” unul din cele mai îndepărtate colhozuri ale raionului la însămînțarea porumbului. Plecînd la colhoz, ele au luat cu dînsese cărți despre cultivarea porumbului și citeva opere literare printre care și lucrarea *Povestea Nastei Koușova*, pentru

ca să le citească colhoznicilor în timpul pauzelor. Deoarece au însămînțat porumbul la oarecare depărtare de sat, ele nu mai mergeau acasă ci mincau la cîmp și tot acolo citeau cu glas tare. În brigadă lucrau 25 de femei. Au citit *Povestea Nastei Koușova* care a plăcut mult ascultătorilor. La una din pauzele de prînz tot acolo pe cîmp, s-a organizat consfătuirea la care a participat și agronomul.

Lucrătorii bibliotecii din Kurbsk ne povestesc următoarele: „Cu noi a lucrat o colhoznică în vîrstă. Ea a așteptat nerăbdătoare fiecare lectură. În pauză ea întreba pe bibliotecară: „Și ce se întîmplă mai departe? Ce va fi în viitor?”.

Mult timp această colhoznică a fost sub impresia lucrării *Povestea Nastei Koușova*. Însămînțînd porumbul ea vorbea parcă pentru sine: „O fetiță... cu codițe... inimoasă... și vezi a biruit pe bărbați!” Și pe loc s-a și adresat fetei-agronom: „Hai, agronomule, învață-ne cum să cultivăm bine porumbul, ca să nu cheltuim aci timpul degeaba. Vezi ce agronomi există!”

Biblioteca raională din Iaroslav, cea din Maslov și altele au organizat discuții asupra povestirii Galinei Nikolaeva la seminariile raionale. Această acțiune a dat rezultate. În raionul Iaroslav au avut loc consfătuiri cu cititorii; în raionul Precisten cartea a fost discutată la 7 consfătuiri cu cititorii.

La organizarea și pregătirea consfătuirilor, ia parte și biblioteca regională. Metodistii se deplasează în raion și ajută pe lucrătorii bibliotecilor raionale la organizarea consfătuirilor cu cititorii la S.M.T.-uri.

În regiunea Iaroslav, funcționează 51 de S.M.T.-uri. În mijlocul anului 1955 au avut loc consfătuiri asupra lucrării Galinei Nikolaeva la 26 de S.M.T.-uri. Pentru mecanizatorii S.M.T.-urilor au fost ținute 92 de lecturi în colectiv la care au participat 2086 de oameni.

Pînă la 1 iulie 1955 au avut loc în regiune 95 de consfătuiri asupra acestei povestiri. La ele au participat aproape 7000 de colhoznici, mecanizatori și reprezentanți ai intelectualității sătești. Consfătuiri s-au organizat și în orașe. Astfel biblioteca orașenească din Rostov a ajutat la pregătirea unei consfătuiri asupra lucrării *Povestea Nastei Koușova* la școala de mecanizatori și la școala medie agricolă. Biblioteca regională din Iaroslav a organizat cu studenții din anul III de la institutul agricol din Iaroslav o discuție asupra lucrării Galinei Nikolaeva.

După revista „Bibliotekar” nr. 4/1956

Citeva probleme ale muncii metodice de îndrumare

SADY HERȘCOVICI

Directorul bibliotecii regionale Constanța

La începutul anului 1956, colectivul bibliotecii regionale a avut o întâlnire cu toții bibliotecarii șefi ai bibliotecilor raionale. Întâlnirea s-a rezumat la câteva indicații privind întocmirea planului de muncă pe anul acesta, înglobând sarcinile ce stau în fața bibliotecilor de a sprijini pregătirea campaniei agricole de primăvară.

Ulterior s-a constatat că planurile de muncă întocmite de bibliotecile raionale se deosebeau foarte puțin între ele, majoritatea fiind axate pe obiective generale, cum sînt „munca cu cartea”, „desfășurarea concursului „Iubiți cartea”, fără să se precizeze scopul, problemele specifice pe care aceste biblioteci trebuie să le urmărească în activitatea lor.

Slaba calitate a planurilor de muncă prezentate de bibliotecile raionale a determinat colectivul bibliotecii regionale să treacă la o analiză mai profundă a metodelor sale de muncă în direcția îndrumării bibliotecilor din regiune. Studiind aceste planuri de muncă colectivul nostru și-a dat seama că, în primul rînd, îndrumarea trebuie să se îndrepte asupra conținutului muncii bibliotecilor, astfel ca planul de muncă să oglindească sarcinile lor principale, potrivit cu cerințele și interesele specifice ale fiecărui raion.

Așa, de pildă, dacă în raionul Tulcea munca cu cartea trebuie să urmărească ca obiectiv principal activitatea în rîndul pescarilor și atragerea țăranilor muncitori la crearea de G.A.C., întovărășiri, asociații simple, în raionul Negru-Vodă, raion din țară cu agricultura complet cooperativizată, accentul se pune pe popularizarea cărții în rîndul minorității turco-tătără. În schimb, la Medgidia, la

reședința de raion, principala sarcină se pune în domeniul industriei, cu problemele curente corespunzătoare — reducerea prețului de cost, creșterea productivității muncii, descoperirea rezervelor interne, etc. Deci planurile de muncă trebuie să oglindească tocmai aceste probleme, să fie întocmite pe baza cunoașterii situației social-economice a localității și a raionului respectiv, și în funcție de acestea să se folosească forme de activitate cât mai potrivite.

Pentru a îndruma bibliotecile raionale în acest sens, colectivul nostru a folosit în primul rînd convorbirea cu bibliotecarul șef, fie la raion, fie la biblioteca regională, împreună cu care s-a studiat situația raionului și sarcinile ce stau în fața lui. În felul acesta s-a ajuns la îmbunătățirea conținutului planurilor și de la obiective generale, s-a trecut la cuprinderea unor probleme concrete, legate de necesitățile și specificul raionului. De pildă, în planul bibliotecii raionale Hirșova s-a trecut la organizarea unor expoziții de cărți privind muncile agricole. Pentru sprijinirea dezvoltării șeptelului de animale, s-a prevăzut întocmirea unei liste bibliografice de recomandare avînd ca temă *Din experiența frunțașilor zootehnicieni*. Un accent deosebit a fost pus pe munca cu cartea la cititori, în care scop s-a stabilit ca de două ori pe săptămînă să se meargă cu cartea acasă la țăranii muncitori.

O altă unitate — biblioteca centrală raională Adam-Clisi — ținînd seama de îndrumările primite și-a propus organizarea unor consfătuiri cu țăranii muncitori asupra cărților *Secerișul* de G. Nikolaeva, *Brazdă peste haturi* de Horvath

Isivan, *Pămînt desfelenit* de M. Șolohov și o seară literară pe tema: *Lupta PMR pentru transformarea socialistă a agriculturii, oglindită în literatură*.

Modul de îndrumare concretă a bibliotecilor raionale contribuie ca acestea, la rîndul lor să procedeze la fel cu bibliotecile satești. Așa se explică faptul că, planurile de muncă ale unor biblioteci satești, cum sînt acelea de la Poarta Albă, M. Kogălniceanu, Tirgușor, Isaccea și altele, să se remarce printr-un conținut viu, să fie mai legate de sarcinile curente ale comunei.

Ajutorul dat bibliotecilor în completarea sau chiar refacerea planurilor de muncă a făcut ca bibliotecarii să se poată orienta mai just și mai ușor în planificarea sarcinilor pe trimestrul al doilea. Astfel, cele mai multe au organizat acțiuni legate de problemele ridicate de cel de-al XX-lea Congres al P.C.U.S. Atît în cercurile de citit cit și în acțiunile de masă — conferințe, consfătuiri, prezentări bibliografice, expoziții — se va accentua asupra rolului masei în făurirea istoriei, asupra lucrărilor lui Lenin ca tezaur al științei marxist-leniniste, se va scoate în evidență modestia ca trăsătură caracteristică a omului de timp nou, se va releva creșterea uriașă a forțelor socialismului etc., astfel ca și bibliotecile să poată aduce aportul lor la adîncirea și înțelegerea de către masele largi a documentelor celui de al XX-lea Congres al P.C.U.S.

Pentru a asigura orientarea mai bună și la timp asupra modului cum trebuie să muncească bibliotecile din regiune în această direcție, s-a folosit și o scrisoare metodică. Ea cuprinde: o introducere în care se precizează importanța istorică a celui de-al XX-lea Congres al P.C.U.S. și învățăminte ce pot fi trase pentru activitatea noastră; se arată apoi necesitatea și modul cum trebuie să-și organizeze cadrele de bibliotecari studierea acestor documente; scrisoarea se încheie cu indicații asupra acțiunilor ce pot fi organizate pentru popularizarea și răspîndirea documentelor — însoțite de recomandări bibliografice în vederea unei mai bune înțelegeri a lor.

Forma de îndrumare prin scrisoarea metodică a fost folosită în multe cazuri în activitatea noastră. Ceea ce a frîmîntat însă colectivul bibliotecii a fost modul cum aceste scrisori sînt traduse în viață și dacă ele reușesc să-l facă pe bibliotecar să le aplice în condițiile și la specificul locului unde el își desfășoară munca. Intr-o anumită perioadă începusem să elaborăm unele materiale

(planuri de lectură, liste bibliografice de recomandare etc. însoțite de scrisori metodice) însă controlul și urmărirea modului cum sînt folosite precum și observarea rezultatelor obținute, au lipsit din preocuparea noastră. Să luăm, de pildă, scrisoarea metodică adresată tuturor bibliotecilor în legătură cu organizarea consfătuirilor cu tineretul asupra lucrării lui Lenin: *Sarcinile Uniunii tineretului*. În majoritatea bibliotecilor această scrisoare nu a fost însă folosită.

De aceea, am luat hotărîrea ca îndrumarea făcută prin scrisori metodice și celelalte materiale de îndrumare scrise să fie însoțită de un control imediat și ajutor concret pe teren în vederea aplicării lor.

Această formă de îndrumare pe teren a avut și mai are încă unele slăbiciuni. La început, munca de teren avea de scop să constate activitatea bibliotecii controlate, să dea unele îndrumări verbale, dar odată cu plecarea de pe teren a bibliotecarilor, lipsurile continuau să persiste.

Colectivul nostru a dezbătut acest mod nejust de a munci pe teren și a trecut la măsuri noi pentru a lichida deficiențele constatate. Astfel, după ce s-a studiat planul de muncă al raionului Medgidia și citeva din informările primite din acest raion, s-au putut stabili precis problemele de care aveau să se ocupe cel ce pleca pe teren. Această a ușurat munca activistului bibliotecii regionale plecat la biblioteca raională din Medgidia.

Ținînd cont de planul de muncă al acestei biblioteci, el și-a repartizat citeva din bibliotecile satești luîndu-și sarcina să le controleze și să le îndrume într-o perioadă de 12 zile. Informîndu-se de situația care se găsește la biblioteca satească din Poarta Albă, a considerat că trebuie să rămînă aici numai 2 zile, în timp ce, la biblioteca satească din Basarabi sau la cea din Cerna-Vodă, avînd în vedere caracterul problemelor curente la aceste biblioteci, el a fost nevoit să-și planifice cite patru zile.

La Poarta Albă a studiat cum este aplicat și care sînt rezultatele programului de funcționare a bibliotecii. Timp de 3 zile din săptămîină, bibliotecara de aici face munca în bibliotecă, iar în restul timpului își desfășoară activitatea în bibliotecile mobile și cu difuzarea cărții acasă la cititori, sprijinind în același timp munca bibliotecilor căminelor culturale și ale colțurilor roșii din satele comunei. S-a constatat că tovarășa Ar-

venti Ana, de la biblioteca sătească din Poarta Albă ține deschisă biblioteca numai marți, joi, vineri și duminică; în ziua de miercuri 11 ianuarie, de pildă, se găsea la casa de citit din Orașul Nou și apoi la biblioteca grupului școlar, iar după-amiază la biblioteca colțului roșu din G.A.C. „Ecatarina Varga“, acest program fiind de altfel afișat și pe ușa bibliotecii. Simbătă ea se ocupă cu difuzarea cărții acasă la cititori. Sistemul acesta de lucru a fost notat ca o activitate bună, astfel că în deplasările următoare făcute la Basarabi și Cerna-Vodă, bibliotecarele respective au fost ajutate în aplicarea aceluiași metode, ținând însă cont de cerințele comunelor.

Constatările și îndrumările date au fost înscrise într-un proces verbal în caietul de îndrumare și control al bibliotecii. După terminarea deplasării, lucrătorul bibliotecii regionale a discutat cu colectivul bibliotecii raionale toate problemele legate de activitatea raionului, acestea fiind trecute în caietul de îndrumare și control al bibliotecii raionale.

În îndrumarea ce o face pe teren, tovarășa Anghel Ecatarina, bibliotecară șef a bibliotecii raionale Medgidia, folosește metoda organizării unei acțiuni la bibliotecile sătești unde se deplasează. Aceasta a făcut ca și bibliotecile sătești să procedeze la fel cînd este vorba de îndrumarea bibliotecilor din căminele culturale. Astfel, după ce biblioteca raională Medgidia a organizat la Poarta Albă, o întîlnire între cititori și frunțași ai recoltelor bogate, biblioteca sătească de aici a organizat la rîndul ei asemenea întîlniri la Nisipari și Castelu, precedate de lecturi în grup.

Totuși, metoda aceasta a muncii concrete de teren cu scopul de a cuprinde toate bibliotecile noastre nu a căpătat încă un caracter larg. Există încă bibliotecari raionali care nu se ocupă de îndrumarea bibliotecilor din raion; astfel trec fugitiv prin ele, rezumîndu-se doar la un control superficial și o îndrumare foarte generală.

Nici seminariile raionale — în unele biblioteci — nu sînt temeinic organizate și de obicei nu aduc lucruri prea noi în fața bibliotecarilor. Lipsa elementului nou în organizarea seminariilor face ca ele să se transforme în niște ședințe obișnuite de instructaj, mai bine sau mai puțin bine organizate.

Pentru a putea ridica activitatea bibliotecilor din regiune și pentru ca îndrumarea să devină mai completă și mai legată de problemele raionului respectiv,

colectivul bibliotecii regionale care înainte organiza consfătuirii la centrul de regiune, le-a înlocuit pe acestea cu consfătuirii la bibliotecile raionale, pe baza unui plan lunar precis. Pentru aceasta se formează o brigadă care se deplasează în raionul respectiv unde timp de 2 săptămîni analizează activitatea bibliotecii raionale în centru și în raion, ajută în mod concret și organizează acțiuni de masă, fondurile de cărți, cataloagele, bibliotecile de casă, cercurile de citit etc. La sfîrșitul perioadei, brigada bibliotecii regionale organizează consfătuirii la care participă toți bibliotecarii șefi ai bibliotecilor raionale, bibliotecarii sătești precum și bibliotecarii de la G.A.C., G.A.S., S.M.T. din raionul în care se ține consfătuirea. Astfel de consfătuirii au avut loc la Tulcea în luna martie iar în luna aprilie la Babadag; în luna mai o asemenea consfătuire s-a ținut la Negru-Vodă, în iunie la Fetești, urmînd ca în timp de 7 luni toate cele 7 raioane să fie vizitate și îndrumate.

La fel vor proceda bibliotecile raionale în țară și vor organiza seminariile raionale, în sensul că ele nu vor mai fi ținute la centrul de raion, ci pe rînd, în fiecare bibliotecă sătească, unde vor veni toți bibliotecarii sătești din raionul respectiv. De pildă, biblioteca raională Medgidia a organizat seminarul raional din aprilie la biblioteca sătească din Poarta Albă, raionul Fetești la biblioteca sătească din Făcăeni, etc.

Tot în scopul de a veni în ajutorul bibliotecilor raionale și sătești s-a organizat în cadrul bibliotecii regionale o cameră unde sînt aranjate materiale metodice pe următoarele probleme: *Despre organizarea bibliotecilor; Munca tehnică de bibliotecă; Munca de îndrumare și control; Munca de masă a bibliotecii.* Tot aici sînt expuse hărți, panouri, fișiere, catalog, raft de cărți, planuri de muncă, programe, afișe etc., care redau experiența bună a unor biblioteci din regiunea noastră și din țară. De asemenea, stau la dispoziția bibliotecilor materiale bibliografice care ajută la înțelegerea problemelor respective. Pentru colțul metodic s-a întocmit un program separat care prevede instruirea periodică a unui număr de 5—10 bibliotecari de la căminele culturale din oraș, colțurile roșii, cluburi de întreprindere, biblioteci de casă, precum și bibliotecari sătești și raionali.

Pe viitor vom pune un accent deosebit pe generalizarea metodelor bune.

CONCURSUL PERMANENT

pentru citirea literaturii de către tineret

„IUBIȚI CARTEA”

Din experiența bibliotecii raionale din Cimpina

A cordind importanța cuvenită concursului „Iubiți cartea”, colectivul bibliotecii raionale din Cimpina s-a preocupat îndeaproape de buna lui organizare și desfășurare. Pe această lînie, încă în luna iunie a anului trecut, deci imediat după apariția Hotărîrii C. C. al U.T.M. privind organizarea concursului, în cadrul bibliotecii a fost constituită comisia de concurs formată dintr-un delegat al comitetului raional U.T.M., un delegat al Sfatului popular raional și un reprezentant al colectivului bibliotecii. Totodată a fost constituit și cercul de „Prietenii ai cărții” format din cei mai vechi cititori ai bibliotecii. Lucrînd sub îndrumarea tovarăsei Elena Izmană, responsabilă bibliotecii raionale, comisia și-a întocmit un plan de muncă, prevăzînd în el acțiuni de popularizare a concursului, organizarea de manifestări de masă în jurul cărților înscrise pe listele concursului, sprijinirea bibliotecilor din oraș, a celor sătești, ale căminurilor culturale și caselor de citit din raion în organizarea concursului, etc.

Trecînd la îndeplinirea primului punct al planului alcătuit, comisia a organizat o largă agitație vizuală, folosînd în acest scop materialele trimise de comisia centrală de concurs. Astfel, chiar la intrarea în biblioteca raională, în vestibul, se află afișul-apel adresat utemiștilor și utemistelor prin care aceștia sînt invitați să participe la concurs. Afișul este expus în așa fel, încît el atrage atenția tuturor celor care intră în bibliotecă. În sala de împrumut a fost amenajat „Colțul concursului” care cuprinde o insignă „Pri-

eten al cărții”, decupată, îndemnurile „Pe piepturile tuturor tinerilor să strălucească insigna „Prieten al cărții”, „Nici un tînar în afara concursului „Iubiți cartea”, „A citi, a-și îmbogăți cultura și a-și ridica necontenit nivelul politico-ideologic, este o datorie a fiecărui tînar”. Acest colț mai cuprinde două rafturi ajutătoare, unul cu cărțile obligatorii, iar altul cu cărțile la alegere.

Agitația vizuală a fost folosită de comisie și pentru popularizarea concursului în afara bibliotecii. În acest scop, în fața clădirii Sfatului popular raional a fost expusă o mare insignă a concursului confecționată din placaj. Deasupra străzilor au fost puse lozinci suspendate, iar în centrele cele mai frecventate din oraș afișe. De asemenea, a fost folosită și stația de radioamplificare.

În scopul atragerii în concursul „Iubiți cartea” a unui număr tot mai mare de cititori în bibliotecă și de cetățeni care nu sînt încă cititori ai bibliotecii, comisia de concurs organizează regulat manifestări de masă în jurul cărților din bibliografia obligatorie și la alegere, ca: citiri în colectiv, recenzii de cărți, medaliaoane literare, seri de ghicitori literare, montaje literare... Astfel, s-a organizat citirea în colectiv a cărților *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă, *Momente și schițe* de I. L. Caragiale; s-au citit de asemenea fragmente din romanul *Mitrea Cocor* de Mihail Sadoveanu și *Mama* de Maxim Gorki. S-au făcut, printre altele, recenzii ale cărților *Scrisoarea pierdută* de I. L. Caragiale, *Poezii* de Mihail Beniuc. Au fost făcute medaliaoanele lite-

rare ale scriitorilor Mihail Eminescu, Ion Luca Caragiale, Mihail Sadoveanu, cu care prilej a fost prezentată pe scurt viața și opera acestor scriitori. Cu prilejul comemorării a 70 de ani de la nașterea scriitorului G. Topirceanu a fost organizat un montaj literar, în cadrul căruia, după prezentarea pe scurt a vieții și operei scriitorului, s-au citit poezii dintre cele mai reprezentative ale poetului, printre care: *Seară de mai*, *Primăvara*, *În jurul unui discurs*, etc. Un alt montaj literar a fost organizat cu prilejul comemorării lui Joszef Attila, când s-a vorbit despre viața și opera marelui poet maghiar și s-au făcut lecturi din opera sa. De un deosebit succes se bucură în rândul cititorilor serile de ghicitori literare. Avînd în vedere rezultatele deosebite dobîndite prin folosirea acestei metode de muncă, comisia de concurs, îndrumată și sprijinită de conducerea bibliotecii, a acordat o mare atenție organizării acestui gen de manifestări, pregătindu-le cu deosebită grijă.

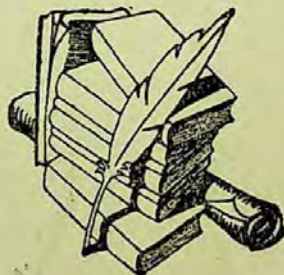
Un rol deosebit de activ în atragerea de noi cetățeni în concurs, l-au avut și cele opt biblioteci de casă care funcționează în diferite cartiere ale orașului. Bibliotecile de casă au putut desfășura o rodnică activitate datorită faptului că, prin grija comisiei de concurs, ele au primit prin intermediul bibliotecii raionale biblioteci mobile cuprinzînd cărțile înscrise în listele bibliografice ale concursului. Printre bibliotecile de casă s-au remarcat cele conduse de tov. profesoară Elena Tintea și Elena Băleanu care au reușit să înscrie un număr ridicat de cetățeni la concurs și în același timp să difuzeze toate cărțile primite prin bibliotecile mobile.

Rezultatele acțiunilor întreprinse pen-

tru popularizarea concursului, a cărților, n-au întîrziat să se arate. Numărul participanților a crescut de la lună la lună. Astăzi participă la concurs peste 400 de cititori ai bibliotecii, bărbați și femei, printre care muncitori, funcționari, elevi...

Dar comisia de concurs din cadrul bibliotecii raionale din Cimpina a fost preocupată să sprijine și celelalte biblioteci din oraș și raion, care au intrat în concursul „Iubiți cartea”. Astfel, în cadrul seminariilor raionale de două zile, lucrătorii bibliotecii raionale țin regulat instructaje în legătură cu concursul, se prezintă referate, se poartă discuții. Datorită acestui fapt și în urma schimbului de experiență efectuat în cadrul seminariilor, la bibliotecile din Telega, Breaza, Sinaia, Comarnic, au fost amenajate colțuri ale concursului, care cuprind materiale vizuale de popularizare și rafturi ajutoare. În urma acestor acțiuni și în localitățile amintite numărul participanților la concurs este destul de însemnat. Astfel la biblioteca satească din Comarnic participă la concurs 182 de cititori. Dintre aceștia s-au prezentat în fața comisiei pentru discuția finală 36 persoane; alți 15 au cerut verificarea cunoștințelor. De asemenea în deplasările pe care le fac în satele raionului, lucrătorii bibliotecii raionale se interesează de desfășurarea concursului și dau îndrumări în legătură cu îmbunătățirea și intensificarea muncii în această direcție în cadrul bibliotecilor căminelor culturale și al caselor de citit...

Experiența bibliotecii raionale din Cimpina în organizarea concursului „Iubiți cartea” este un izvor de învățăminte pentru toate bibliotecile, pentru care organizarea concursului constituie una din sarcinile de bază.

UN ÎNCEPUT BUN

BRILL NACHMAN și MICU VIOREL
de la Secția Muncă Culturală de Masă a C.C.S.

Plenara Consiliului Central al Sindicatelor din 30 ianuarie—1 februarie a.c., analizând activitatea sindicatelor din țara noastră în lumina istoricelor Hotărâri ale celui de-al II-lea Congres al P.M.R., s-a ocupat și de munca culturală de masă, stabilind sarcinile ce revin sindicatelor prin traducerea în viață a acestor Hotărâri. Plenara a precizat că munca culturală dusă de sindicate trebuie să fie strins legată de problemele de producție, că ea trebuie să contribuie la creșterea productivității muncii, la reducerea prețului de cost, la combaterea metodelor birocratice din organizarea întreprinderii socialiste, la educarea comunistă a oamenilor muncii. Plenara a stabilit de asemenea, că pentru realizarea acestor sarcini se cere „Să acordăm o atenție deosebită alegerii, instruirii și creșterii activului care lucrează în domeniul muncii culturale...” și că „...Activistul cultural trebuie să fie promovat dintre cei mai avansați oameni ai muncii, să fie ajutat neconștient să-și lărgescă orizontul cultural, politic și ideologic, să-și însușească bine problemele producției și ale tehnicii înaintate”.

Secția Muncă Culturală de Masă a Consiliului Central al Sindicatelor pe baza Hotărârilor Plenarei și a măsurilor luate de Prezidiul Consiliului Central al Sindicatelor a trecut la instruirea activului cultural. Printre cursurile organizate în acest scop, sînt și cursurile de bibliotecari de o lună.

Pentru a se putea da ajutorul cel mai calificat bibliotecarilor sindicalii, s-a stabilit ca două serii, adică seriile din lunile martie și aprilie, să cuprindă bibliotecari începători sau mai puțin pregătiți, dîndu-se programului școlii o adaptare

corespunzătoare, iar seria a treia să fie consacrată bibliotecarilor care au o vechime de cîțiva ani în această muncă și au mai urmat și alte cursuri de bibliotecari.

În întocmirea programului școlii, s-a dat o mare atenție problemelor de orientare politică în munca de masă cu cartea.

Grupul de lecții care a tratat documentele celui de-al II-lea Congres al P.M.R. printre care: „Înfăptuirea primului Plan cincinal în R.P.R.”, „Dezvoltarea economiei naționale în cel de-al doilea plan cincinal” și lecția de politică internațională „Lupta popoarelor pentru atenuarea încordării internaționale”, „Destrămarea sistemului colonial al imperialismului”, i-au ajutat pe elevi la însușirea acestor documente și în același timp ei au primit și o orientare precisă privind munca cu cartea politică.

O bună parte din lecții au tratat despre diferite forme ale muncii cu cartea, despre bibliotecar și colectivul său și despre formele de organizare a acțiunilor direct legate de producție. De aceea, în lecțiile privind munca de masă cu cartea, s-a acordat o mare atenție cărții tehnice, ajutor prețios al muncitorului și tehnicianului în ridicarea calificării profesionale. Astfel, s-a vorbit de grupuri de cărți care tratează probleme tehnice, privind munca strungarului, a țesătorului, a tractoristului etc. În cadrul aceluiași lecții s-a tratat despre formele cele mai bune de activitate cu cartea pe baza unor teme bine stabilite. De pildă, vorbindu-se despre curcurile de citit, s-au indicat ce cărți pot fi folosite în acest scop, iar atunci cînd s-a vorbit despre seara literară, s-a prezentat o temă pre-

cișă și anume: *Chipul tractoristului în literatura noastră*, citindu-se și fragmente din lucrări ca: *Ogoare noi* de A. Mihale, *Tractoriștii* de Silviu Podină și *Brazdă peste haturi*, de Horvath Istvan.

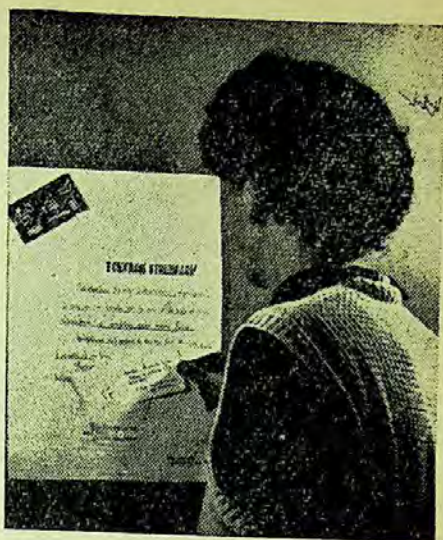
În completarea lecțiilor despre munca de masă a bibliotecii cu cartea, s-au organizat în școală unele manifestări în acest sens. Astfel, colectivul didactic al școlii a organizat o seară de ghicitori din lucrări prevăzute în bibliografia pentru concursul „Iubiți cartea”, iar elevii o seară literară consacrată vieții și operei marelui nostru poet M. Eminescu.

O metodă bună care s-a răsfrânt pozitiv asupra însușirii materialului de către elevi, a fost existența unității pedagogice în sistemul lecțiilor. De data aceasta nu s-a mai folosit metoda „Lecția și conferențiarul”, ci un întreg ciclu de lecții a fost predat de același lector. Astfel, „munca de masă a bibliotecii” a fost predată de un singur tovarăș. La fel s-a procedat și cu celelalte cicluri de lecții.

Prin lecțiile despre munca tehnică a bibliotecii, elevii au fost ajutați să-și însușească principiile clasificării zecimale, descrierea și cunoașterea cărților, cunoașterea și completarea fondului bibliotecii, evidența în bibliotecile sindicale; apoi li s-au prezentat diferite liste bibliografice întocmite special pentru anumite ramuri de producție.

Un rol însemnat în buna însușire a materialului predat privitor la munca tehnică a bibliotecii, l-a avut felul în care s-au desfășurat orele de clasă. De data aceasta nu s-a dat elevilor să facă în timpul orelor de studiu clasificarea și descrierea cărților, ca apoi asistenții să vină cu observațiile necesare, arătând cine a greșit sau a lucrat bine. Atât clasificarea cât și descrierea cărților a avut loc în orele de clasă cu participarea simultană a tuturor elevilor dintr-o grupă. Acest procedeu pedagogic s-a dovedit bun, deoarece orice greșeală a putut fi îndreptată pe loc și fiecare elev și-a putut aduce contribuția sa.

O latură bună a cursurilor noastre a fost atenția acordată muncii practice a elevilor. Nu ne-am mulțumit doar să le vorbim despre anunț, afiș, panou, expoziție sau album, ci li s-a acordat un număr mare de ore ca ei să lucreze în mod practic la confecționarea acestora. În timpul desfășurării muncii practice, s-a format și o legătură strânsă între bibliotecarii din diferite ramuri de producție și activul din secțiile culturale ale C.C. al Sindicatelor și Centrul de librării și difuzare a cărții București. În felul acesta elevii au putut să primească indicații fo-

Afiș întocmit de bibliotecarul Velicu C. de la uzinele „Independența”-Sibiu

lositoare în munca specifică pentru fiecare ramură de producție, primind numeroase materiale bibliografice de care aveau nevoie. Rezultatele obținute în munca practică a elevilor, în marea lor majoritate au fost bune.

În munca practică a elevilor este de menționat înainte de toate, buna orientare avută în alegerea temelor. Începând cu teme de producție, ca: *Aplicarea metodelor de lucru sovietice în stațiile CFR*, *Biblioteca în ajutorul ridicării nivelului profesional sau în ajutorul zidarului*, ei au tratat teme foarte variate, printre care: *86 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin*, *A 35-a aniversare a Partidului*, *Să cunoaștem operele scriitorilor noștri contemporani*, *Știința în slujba omului*, *Călătoria conducătorilor sovietici în Anglia* etc.

Iată, de pildă, anunțul executat de Oltănu Constantin, bibliotecarul uzinelor „Steagul Roșu” din Orașul Stalin, care este nu numai concret, dar și foarte mobilizator.

„Tovarăși strungari! Știați că ne-a sosit la bibliotecă lucrarea Eroului Muncii Socialiste, Constantin Vasilache, *Pentru regimuri înalte de așchiere a metalelor*? O puteți lua zilnic de la bibliotecă între orele 17—20.

Același lucru se poate spune și despre panoul tov. Tonchina Ana de la clubul C.F.R. Caransebeș, intitulat *Ceferiști inovatori și frunțași la citit*. Aceste cuvinte care indică tema panoului formează un semicerc în orbita căruia se află

fotografiile a 6 cefești inovatori, cu mici caracterizări despre succesele lor în producție. Printre ei remarcăm pe tânărul Emil Gall, mecanic de locomotivă la depoul CFR Caransebeș, care transportă numeroase trenuri cu tonaj sporit și economisește lunar 15—20 tone combustibil convențional. Apoi mai multe coperte false indică titluri de cărți, legate de munca cefeștilor, printre care: *Pentru sporirea încărcării vagoanelor, Aplicarea metodelor de lucru sovietice în stațiile CFR*, vol. I, și altele. Între aceste titluri de cărți, mai precis, la mijlocul panoului, se află un text care vorbește despre mișcarea cincisutistă, arătându-se că aplicarea ei asigură realizarea planului de stat în transporturi cu un număr mai mic de locomotive și cu însemnate economii. În partea de jos a panoului se spune: „Au ajuns frunțași și inovatori prin citirea și studierea cărților tehnice. Urmați pilda lor!” Un astfel de panou în afară de faptul că popularizează cărțile tehnice, înfățișează și pe cei care folosesc aceste cărți, contribuind ca experiența înaintată în muncă a acestor muncitori cefești să fie cunoscută de toți tovarășii lor de muncă.

De apreciat sînt și multe din albumele cu tăieturi din ziare sau fotografii luate în școală. Bibliotecara Condescu Ecaterina din ramura construcției și-a intitulat albumul *Metode înaintate de muncă în construcții*. Este sugestiv felul în care ea redă aceste metode. Oglindind în paginile albumului metoda Orlov de zidire, nu numai că a prezentat texte explicative despre această metodă, dar prin ajutorul a 11 fotografii, se indică principalele faze de zidărie folosite în această metodă. Apoi, pe baza mai multor articole de specialitate din ziarul de ramură de producție „Constructorul” sînt înfățișate principalele probleme ce frământă în momentul de față pe muncitorii constructori.

Bibliotecara Niculescu Maria, de la întreprinderea Poligrafică nr. 3 București, a alcătuit un album cu titlul: *Importanța vizitei conducătorilor sovietici în Anglia*, înfățișînd pe tovarășii Bulgănin și Hrușciiov pe bordul crucișătorului „Ordjonikidze” în drum spre Anglia, prin Londra, Oxford, Birmingham și Scoția, la tratative cu conducătorii Angliei, apoi reîntorcerea în patrie și, în sfîrșit, revenirea la Moscova, în fața miilor de locuitori care le-au făcut o primire entuziastă. Din aceste materiale ne putem face o idee de felul cum a primit poporul englez această vizită, manifestările opiniei publice mondiale și în încheiere, rezultatele pozitive la care s-a ajuns în urma acestei vizite.

Am vorbit doar despre cîteva lucrări și poate nu despre cele mai bune. Nu greșim spunînd aceasta, deoarece marea majoritate a lucrărilor sînt bune atît ca temă și conținut, cît și ca formă de redare.

În desfășurarea cursurilor la cele două serii, noi am avut și unele scăpări. Astfel, numărul manifestărilor de masă cu cartea organizate de elevi în școală, ar fi putut fi mai mare. De asemenea, n-am folosit prea judicios timpul liber al elevilor pentru a-i duce să viziteze bibliotecile bine organizate din rețeaua Ministerului Culturii și bibliotecile sindicale precum și muzeele de artă din capitală. Absolvenții celor două serii au rămas cu o bună impresie despre școală. Tînăra Bibliotecară Vulpe Harietta de la întreprinderea de construcții Hidrotehnica din Constanța a declarat la plecarea că, în buna însușire a metodelor de muncă cu cartea, au ajutat-o atît temele concrete predate la lecțiile despre formele muncii cu cartea, cît și orele de muncă practică.

Tovarășii Mayer Ioana, bibliotecară în ramura comerț din Sibiu i-au plăcut manifestările cu cartea organizate în școală, iar tov. Popescu Xenia, de la Ministerul Industriei Chimice ne-a împărtășit că i-au fost de un mare ajutor în cunoașterea literaturii romîne, prelegerile tov. profesoare Protopopescu Lucia.

Felul în care s-au prezentat bibliotecării la orele de clasă, în munca practică și în discuțiile pe care le-am avut cu dînsii, ne-au format convingerea că au învățat în mod concret cum trebuie să lege munca de masă cu cartea care tratează problemele de producție și că datorită cunoștințelor însușite vor putea organiza interesante manifestări cu cartea în întreprinderile unde își duc munca.

Bibliotecile populare sătești din Transilvania, în anii 1870-1910

ION DOMȘA

Preocuparea păturilor intelectuale din Transilvania de a înființa biblioteci populare ca mijloc de ridicare culturală și materială a poporului român apare în deceniul al optulea al secolului al XIX-lea. Opera de ridicare culturală a oamenilor de la sate se impunea ca o necesitate ce izvoră în mod logic din faza de dezvoltare a capitalismului. Noua industrie și agricultura care începuse să se mecanizeze cereau forțe de muncă mai ridicate, mai instruite, posedând cunoștințe mai bogate decât acele pe care putea să le dea școala elementară. Burghazia în plin avânt favoriza pentru interesele ei economice, o mai largă culturalizare a maselor. Înființarea de biblioteci populare pentru oamenii de la sate apărea deci ca o necesitate, ca un element nou în concordanță cu dezvoltarea obiectivă a societății.

Stimularea înființării unor astfel de biblioteci se făcea și prin exemplul dat de celelalte naționalități: maghiară și germană, care începuseră încă mai de timpuriu — alături de bibliotecile orașenești — să dea viață și bibliotecilor sătești.

A face istoria întregului drum parcurs de sutele de biblioteci sătești este, azi, un lucru imposibil. Multe, cele mai multe dintre ele, au avut o viață scurtă, efemeră, unele născute din inițiative particulare entuziaste au dispărut odată cu persoanele care le-au organizat, altele au avut o viață mai lungă, în special cele din cadrul „Astrei” transilvane.

În rindurile ce urmează vom încerca, pe baza materialului din câteva periodice ardelenе din acel timp, să prezentăm o imagine succintă a strădaniilor trecute ale unor oameni cu dragoste de popor pentru a ridica masele țărănești cu ajutorul bibliotecilor.

Printre primele informațiuni care arată un interes mai pronunțat pentru înființarea de biblioteci populare la sate se numără articolul scris de Emilian Marcu în revista pentru popor *Șezătoarea*, care apare în Budapesta în anul 1877, nr. 1, cu titlul: *Biblioteci pentru popor*. Revista era editată de Iosif Vulcan, același care edita și renumita revistă beletristică dela Oradea *Familia*.

Autorul articolului după ce constată că deși despre înființarea de biblioteci populare s-a mai scris în această revistă, până acum nu s-a făcut nimic concret. Pentru a se păși cât mai neîntârziat la realizări propune ca învățătorii să se ocupe de organizarea acestor biblioteci, care pentru început trebuie să ia ființă pe lângă școli, biblioteca fiind de altfel o continuare firească a școlii. Desigur că înființarea lor cerea fonduri materiale, care nu puteau veni de la stat, de aceea pentru atragerea țăranilor atît ca cititori cît și ca susținători materiali, recomandă lectura în grup, lectura colectivă. Prin lectura colectivă efectuată de către un învățător iscusit se va trezi în țărani dorința de alte și alte lecturi și va face ca contribuția bănească pentru cumpărarea de noi cărți să fie îndeplinită cu plăcere și cu convingerea că ea servește unui scop înalt.

În anul 1877 tot în revista *Șezătoarea* nr. 1—3, publică Lazăr P. Petrinu o navelă cu titlul *Învățătorul Tânase*, în care se povestește felul cum un învățător ajuns să dea o bună organizare școlii și un nou impuls activității culturale în satul său. În cadrul acestei povestiri se înfățișează printre altele — în mod sumar — și activitatea desfășurată de el pentru a înființa o bibliotecă pentru popor. Este interesant cum autorul a căutat ca printr-o povestire să dea soluții

unor probleme care frământau atunci poporul de la sate și intelectualii atașați de popor și să dezlege greaua problemă care se pune în învățătorilor: înființarea de biblioteci pentru popor.

Se pare că aceste îndrumări — și desigur că vor fi fost și altele care trebuie încă cercetate în periodicele din acest timp — nu au dus la vreun rezultat vrednic de semnalat. Astfel se explică articolul ce va apare în revista *Transilvania* din Sibiu în anul 1883, p. 102—106 sub semnătura lui G. Sirbu cu titlul: *Neceșitatea și modul de a se înființa bibliotecii la sate*. Acesta pare a fi primul articol în care se pune pe larg și adinc, am spune aproape revoluționar, problema înființării de biblioteci pentru săteni. Importanța lui ne îndeamnă să redăm ideile principale ce le cuprinde și să ne exprimăm regretul că nu am reușit să aflăm nimic despre persoana autorului, care ne apare ca un adevărat deschizător de drumuri în trudnica muncă de înființare de biblioteci populare.

Autorul după ce combate spiritul de conservatism rău înțeles al țaranului român, plin de superstiții și de ignoranță, arată că un popor pentru a putea progresa trebuie să-și cultive mințea și spiritul. Școala este un element de cultură. Țăranii români care frecventează școala învață în marea lor majoritate numai la școala elementară, ei nu își continuă studiile în învățământul mediu. Astfel terminând școala elementară ei rup în mare măsură cu cartea, uită tot ce au învățat în loc să-și perfecționeze cunoștințele. Deci școala elementară nu este un factor idealjuns pentru „înaintarea și prosperarea poporului”. Trebuie aflat alt factor care să desăvârșească ceea ce s-a început în școală; acesta este bibliotecă populară, bibliotecă sătească. Apoi articolul arată pe larg importanța și foloasele bibliotecilor în general și a celor sătești în special. El se ridică împotriva acelor care susțin că la sate nu e nevoie de biblioteci: „oare să fie folosirea bibliotecilor un privilegiu exclusiv al orașelor? satele să nu se poată bucura de fructele acestui pom răcoritor și nutritor, să nu poată alerga la acest izvor? Ar fi o nedreptate strigătoare la cer!”

Numai prin folosirea bibliotecilor de către țărani — continuă articolul — se va putea ajunge ca ei să înțeleagă foloasele mașinilor agricole, ale industriei, ale învățaturii și științei. Numai în acest fel se va putea ajunge la bună stare, la belșug, deoarece sărăcia este strâns legată de ignoranță. În continuare se arată rolul social al cărții și al bibliotecii: „...ea ar arunca la o parte pe lipitorile care sug

la sinul poporului, ea ar învăța pe popor a-și folosi drepturile garantate...” ea ar învăța pe țăran că „plugăritul nu se razimă mai mult în cobza omului și în cerbicia boului, ci este ușurat azi prin o mulțime de unelte practice și de mașini...”.

Biblioteca sătească trebuie să fie deci elementul de bază pentru ridicarea culturală și materială a poporului.

După ce autorul a arătat foloasele bibliotecii dă și sugestii cu privire la modul practic de înființare. Biblioteca fiind un factor care perpetuează și dezvoltă cunoștințele primite în școală, trebuie să ia ființă pe lângă școală, iar învățătorul să fie și bibliotecar. Comitetul școlii va alege cărțile ce se vor cumpăra și va supraveghea buna administrare a cărților. Se vor achiziționa numai cărți folosite și anume în ordinea aceasta: a) cărți cu conținut economico-agricol, b) cu conținut industrial-comercial, c) religios-moral, d) geografic-istoric, e) fizico-natural și în sfârșit f) cu conținut literar-național.

Subliniind importanța și rezultatele la care trebuie să ducă citirea și studierea fiecărei categorii de cărți, încheie astfel: „Prin bibliotecă sătească ar ajunge țăranul în poziția de a recunoaște că ignoranța este una din atributele sărăciei, că în măsura în care înaintează spiritul omenesc, în aceea scade osteneala întru împacarea trebuințelor vieții, că oamenii trebuie să le rămână acele lucruri care cer mai puțină putere fizică, dar mai multă inteligență, că funcțiunea puterii a rămas pe seama mașinilor, iar omul va lucra cu spiritul, cu inteligența, și în sfârșit trebuie să priceapă că emanciparea de lumea veche și trecerea în cea nouă numai cu ajutorul bibliotecii este cu putință”.

Articolul se încadrează în ideile progresiste ale lui Timotei Cipariu și George Barițiu, fondatori ai *Astrei*, și prin concepția lui nouă și largă se situează în fruntea luptei juste pentru înființarea de biblioteci pentru popor.

A acțiunea începută continuă, ea găsindu-se și în anii următori tot în faza de îndemnuri și apeluri, cu prea puține rezultate concrete. Astfel în ziarul *Posta Română* din Brașov, an. 1888, nr. 99 și nr. 100, învățătorul Roma Simu publică un articol cu titlul: *Bibliotecile populare*. El nu aduce nimic nou și nici nu se ridică pînă la concepțiile înalte și sănătoase ale lui G. Sirbu. Tot așa cum nimic nou, în afară de sublinierea faptului că în despărțământul Sibiului au luat naștere citeva biblioteci populare în ca-

drul Astrei, nu aduce nici articolul lui Petru Span din *Telegraful Român*, an. 1890, nr. 20—22, intitulat: *Bibliotecile populare, ca instituțiuni de cultură*. Afirmarea lui Petru Span formulată astfel: „După cite am cunoștință despărțământul Sibiului ar fi făcut începutul unor astfel de biblioteci“, pare a fi prima indicație mai concretă referitor la înființarea de biblioteci populare în cadrul Astrei.

Nici ziarul lui George Barițiu *Gazeta Transilvaniei* din Brașov nu rămâne străin de lupta care se ducea prin presă pentru înființarea acestor biblioteci. În anul 1894, în nr. 5 și 7 apar două articole cu titlul: *Biblioteci populare și Cum să avem biblioteci ambulante*. Dacă primul articol nu aduce nimic nou, cel de-al doilea este deosebit de interesant pentru felul cum pune și rezolvă problema bibliotecilor ambulante pentru sate. Autorul anonim, desigur inspirat din exemplul altor popoare, insistă asupra utilității înființării acestor biblioteci. El propune ca organizarea lor să se facă în cadrul Astrei, pe cercuri alcătuite din 10—15 sate. O bibliotecă se va compune din 50—60 cărți aranjate într-un dulăpior notat cu nr. 1. Acest dulap se va trimite în comuna A unde va sta un anumit timp, apoi va trece în comunele B. C. D. etc. Între timp se alcătuesc alte dulăpuri cu alte cărți care se vor numerota cu nr. 2, 3 etc. și care se trimit pe rând în comunele A. B. C. D. etc. După un timp destul de îndelungat — ani de zile — dulapul cu cărți nr. 1 se va reîntoarce în comuna A, dar acum va avea alți cititori pentru care aceste cărți vor fi noi. Așa concepe autorul o bibliotecă ambulantă, inițiativă demnă de remarcat, izvorită din dragostea pentru ridicarea poporului de la sate.

Problema bibliotecilor populare pentru sate se pare — după informațiile din articolele amintite mai înainte — că s-a pus încă de mult pentru organele conducătoare ale Astrei, deși date concrete despre înființarea lor în cadrul Astrei nu aflăm decât prin anii 1897—1898. Dar este un fapt sigur că au existat biblioteci populare la sate încă înainte de acțiunea generală a Astrei pentru înființarea acestor biblioteci, acțiune care se desfășoară începând cu anul 1898. Astfel în ziarul *Foaia Poporului* din Sibiu în anul 1897, nr. 7 se spune că biblioteca poporală din Agîrbici (sat lângă Copșa-Mică) avea în anul 1896 peste 107 cărți și că a primit de curînd 19 cărți de la Astra, donație pentru care Astra se va considera

de acum încolo printre membrii fondatori ai bibliotecii.

Odată cu anul 1898 cînd Astra și-a pus mai serios problema organizării bibliotecilor sătești și ambulante, ele au început să ia ființă în mod mai organizat și din informațiile precise culese din revista *Transilvania* din anul 1911 reiese înființarea lor în despărțămintele Brașov (anul 1898), Haleg (anul 1899), Cluj (a. 1901) etc. Desigur erau de învins greutăți mari de tot felul, astfel că va fi avut dreptate G. Pătăceanu cînd într-o serie de articole publicate în ziarul sibian *Tribuna* în anul 1899 despre activitatea Astrei, constată că încă prea puțin s-a făcut pentru bibliotecile populare și că prea puține despărțăminte le dau importanța cuvenită.

O dovadă concludentă despre importanța pe care începuseră să o dobîndească bibliotecile în general și cele populare în special, este și articolul lui Simeon Popescu apărut în *Foaia Pedagogică* din Sibiu în anul 1897, cu titlul *Despre biblioteci*, în care se arată importanța tuturor bibliotecilor, de toate tipurile. Autorul a socotit util ca pe lângă articolul amintit să publice și un regulament al acestor biblioteci, regulament care pare a fi primul regulament de organizare și funcționare al bibliotecilor publicat în Transilvania în limba romînă. Pentru importanța lui deosebită credem că alături de acest regulament cit și altele ce i-au urmat vor putea face obiectul unui studiu aparte.

Începutul veacului al XX-lea găsește acțiunea de înființare și dezvoltare a rețelei bibliotecilor populare în plină desfășurare. Organul de presă care duce cea mai largă acțiune în acest sens este ziarul *Foaia Poporului* din Sibiu. Aici se publică numeroase informațiuni și corespondențe din diferite sate despre activitatea bibliotecilor. Interesantă este scrisoarea învățătorului George Maican din Ticușul Român (azi în reg. Stalin) referitor la *Cum trebuie să porceadă conducătorii poporului la înființarea de biblioteci*, apărută în anul 1900 nr. 14, în care arată pe larg felul cum a muncit el pentru a atrage pe săteni și elevi la înființarea de biblioteci populare. E de remarcat faptul că problema centrală o constituie strădania de a convinge pe membri să-și verse contribuția bănească pentru cumpărarea de noi cărți. Cîtă deosebire față de situația de azi cînd statul nostru susține mii de biblioteci la sate!

Tot în anul 1900 se publică în același ziar *Regulamentul bibliotecii din Ticușul Român*, regulament destul de cuprinzător

tor, așa cum reiese din enumerarea capitolelor lui: I. Scopul. II. Administrarea și inspecțiunea. III. Mijloacele de întreținere; fondul ei. IV. Manipularea fondului. V. Preocuparea, catalogarea și semnarea (cotarea) cărților. VI. Păstrarea și folosirea cărților bibliotecii. VII. Societatea de lectură a bibliotecii. VIII. Membri fondatori, onorari și donatorii bibliotecii. IX. Scoaterea din uz. X. Aduș. Citirea atentă a acestor capitole ne arată că regulamentul a reușit să oglindească problemele de bază ale unei biblioteci și se poate socoti satisfăcător pentru bibliotecile sătești.

Odată ce strădaniile pentru înființarea acestor biblioteci au început să dea roade, preocuparea față de conținutul bibliotecilor devine tot mai pronunțată. Incepe să apară colecția *Biblioteca populară a Asociațiunii*, al cărei prim număr cuprinde *Povestiri din viața țăranilor români* de Ion Pop-Reteganul și apare în anul 1900. Urmează apoi alte cărți folosite de țăranilor ca, *Cultura porumbului*, *Cărticica sănătății* etc.

În ziarul *Foia Poporului* se publică liste de cărți sub titlul *Cărți potrivite pentru bibliotecile populare*. O astfel de listă se găsește în nr. 16—19 din anul 1900 și este deosebit de bogată, cuprinzând peste 500 titluri de cărți grupate pe materii, din care nu lipsesc operele lui G. Coșbuc, N. Bălcescu, L. Tolstoi, V. Korolenko, etc. Desigur că nu toate operele indicate ar fi trebuit să fie recomandate sătenilor, de ex. Xavier de Maistre: *Călătorii împrejurul odăii mele*, totuși marea majoritate au fost bine și just selecționate.

În revista *Gazeta de Duminecă* de sub redacția lui I. Pop-Reteganul care apare la Șimleul-Silvaniei, se publică în anul 1905, nr. 5, articolul *Ceva despre bibliotecile populare*. Articolul nesemnăat, probabil scris chiar de I. Pop-Reteganul, este pătruns de o adâncă cunoaștere și dragoste față de poporul de la sate. Problema conținutului bibliotecilor, spune

autorul, trebuie să fie problema principală, deoarece țăranul își închipuie că orice carte prin simplul fapt că este tipărită este și bună, dar nu este așa. Țăranul trebuie îndrumat prin o lectură folositoare, utilă, care să-l ajute în viața lui de fiecare zi și în același timp să-l educe și să-l învețe o limbă frumoasă.

Cu timpul numărul bibliotecilor populare crește. În rapoartele Astrei din anul 1910 se află cele mai complete date asupra dezvoltării bibliotecilor populare din cadrul Asociației. Din aceste rapoarte reiese că în anul 1910 existau 375 de biblioteci populare și 259 de agenți care aveau și sarcina de a difuza cărțile prin intermediul bibliotecilor volante.

În ceea ce privește circulația cărții și a cititorilor, în aceleași rapoarte se spune că 213 biblioteci au avut aproximativ 6000 cititori în întreg anul 1910. Acest număr, desigur, este foarte redus atit față de numărul bibliotecilor cit și față de numărul imens al locuitorilor de la sate. De aici rezultă că eforturile depuse nu și-au atins ținta în măsura așteptată.

Trebuie să subliniem și faptul că în afară de bibliotecile populare amintite, născute din inițiative particulare sau din cadrul Astrei, la sate mai existau și așa numitele biblioteci „parohiale”, care în bună măsură se adresau și elementelor țăranesti. Istoricul lor este aproape imposibil de făcut din pricină că foarte puține informațiuni s-au păstrat despre ele. Existența lor trebuie subliniată însă ca un factor cultural al epocii respective.

Lupta dusă în trecut de atîția intelectuali cu dragoste de popor și-a găsit desăvîrșirea deabia azi, cînd regimul de democrație populară al statului nostru susține mii de biblioteci. Aceste biblioteci, îndrumate de mii de bibliotecari sînt un element de bază al progresului ce se desfășoară sub ochii noștri la sate. Trecutul de ignoranță a dispărut, iar cunoașterea elementelor progresiste ale trecutului trebuie să fie imbold în muncă pentru bibliotecarii din țara noastră.

ZIARE și REVISTE VECHI la BIBLIOTECA „N. BĂLCESCU” din IAȘI

PETRU PASCARIU
bibliotecar șef

Biblioteca universitară „N. Bălcescu” din Iași, dispune de un bogat și variat material periodic (reviste, ziare, almanahuri, calendare, anuare și alte publicații periodice), unele colecții fiind unice pe țară.

O mare parte din acest material periodic (în special ziarele) fiind pierdut din cauza ultimului război a fost re colecționat din dubletele, tripletele și prisosurile de ziare rămase la Iași și găsite în subsolul Universității. Ele au fost broșate sau legate și puse la dispoziția numeroșilor cititori și cercetători ai bibliotecii.

Acest material de ziare și reviste vechi, care fusese aruncat vrainște în subsolul Universității, a fost transportat cu camionul și depozitat în anul 1949 în subsolul actualului local al bibliotecii. Din anul 1950, prin muncă voluntară, au fost triate pe litere și legate, în pachete provizorii, toate ziarele. Personalul serviciului periodic s-a ocupat îndeaproape de aranjarea pe alfabet a ziarelor pe titluri, pe ani, pe luni și zile (numere). Au fost făcute pachete, fișate provizoriu și transportate la legătoria bibliotecii. Timp de cinci ani (1950—1955) legătoria a dat un sprijin deosebit pentru punerea în valoare a acestui material. În această perioadă serviciul periodic a întocmit un fișier special pentru ziare, care cuprinde peste 1961 titluri. El se află în permanență la dispoziția cititorilor și oglindește întregul fond de ziare ce-l posedă Biblioteca centrală universitară „N. Bălcescu” din Iași.

Ceea ce constituie un fapt deosebit de important și care trebuie subliniat, e că prima încercare de foaie locală tipărită în capitala Moldovei, este a lui Potemkin, favoritul împărătesei Ecaterina a Rusiei în anul 1788 și care foaie trebuie să se găsească prin bibliotecile sau arhivele

din Rusia. Ea purta titlul de *Gazeta de Iași*¹⁾. După cum se știe, primul ziar românesc care a apărut în 1829 a fost *Curierul Românesc* București, condus de I. Eliade, cu aprobarea generalului Kiselev, președinte plenipotențiar al Divanurilor. În Moldova apare, în același an, 1829, *Albina Românească* Iași. Ambele ziare sînt în posesia Bibliotecii Universitare din Iași ca și *Curierul de ambele sexe* de I. Eliade în 1836—47.

La fel, în 1840 Asachi scoate o revistă *Icoana Lumii*. Prin 1844, M. Kogălniceanu scoate *Foaia Sătească*, revistă care se află în bogata bibliotecă ieșană ca și altele dintre care spicuiam doar unele titluri. Din 1832 apare *Gazeta administrativă*, *Buletinul* București, condusă aparent tot de Eliade, iar în Moldova, în 1833, Asachi conduce *Foaia Oficială* Iași cu titlul de *Buletin* scoasă atunci în 200 exemplare, din care în prezent se mai găsesc foarte puține. Cred că n-am exagera dacă am susține că în toată țara s-ar mai putea găsi 4 sau 5 exemplare din acest Buletin. Una din colecțiile de ziare care ocupă un loc de frunte în biblioteca noastră este *Curierul de Iași*, ziar la care a colaborat genialul nostru poet Mihail Eminescu, fost și director și bibliotecar la această bibliotecă. Colecția cuprinde anii 1868—74 (cu unele numere lipsă), de sub redacția lui Th. Balassan cit și a lui Scipione Bădescu. Un alt periodic ieșan din 1858 e și *Constituționarul*.

În biblioteca noastră s-au adunat, mai mult decît în oricare bibliotecă, comori documentare neprețuite. În ele sînt cuprinse aspecte din zbuciumul acestui popor, lupta lui pentru libertate, progres și

1) N. Iorga, *Istoria presei romîne*, pag. 14—15.

cultură. În spațiul restrins al acestui articol nu facem decît să atragem atenția atît bibliotecarilor de la alte biblioteci, cit și tuturor cititorilor, și în mod special cercetătorilor, asupra unora dintre ziarile și revistele rare, de mare valoare dintre care unele nu se găsesc decît în biblioteca ieșană. Spre exemplu:

Gazeta Româno-Evreiască. A apărut în Iași numai timp de un an în 1859, avînd 9 numere. Ea este tipărită pe două coloane, una în romînește, cu litere semi-chirilice, și una în idiș. Gazeta aceasta cuprinde un articol cu un extras din legea presei, unul asupra educației orfanilor. Tot în această publicație se mai găsesc diverse știri ale vremii din Rusia, Anglia, Austria, Italia și alte țări. Un scurt articol cuprinde o biografie a generalului Goribialde (Garibaldi).

Noul Curieru Român, Iași, 1872/73. Din această gazetă nr. 1 din 1 ianuarie 1872 spicuim din rubrica „Nouăți din Lume”: „Renumitul aeronautu rusu d. Seveljev, a pregătitu acuma de curînd unu balonu, pe care pôte să-lu aprovizioneze cu nutrimentu pentru mai multe luni de zile: cu acestu balonu apoi are de gîndu să întreprindă o călătorie spre polu de nordu.

De asemenea, găsim colaborarea marelui nostru poet Vasile Alecsandri (vezi nr. 60 și 62 din mai 1872). Apoi o poezie postumă a lui Al. Depărățeanu: „Vara la țară” (nr. 70). În nr. 112 din 23 sept. 1872 găsim publicate la rubrica: „Inserțiuni și Reclame, procesul marelui nostru povestitor Ion Creangă cu Mitropolia Iași, iar în nr. 122, se găsește un scurt anunț:

Profesore Privat.

Subsemnatul fostu profesore în Serviciul Statului timpu de opt ani, are onore a oferi serviciile sale practice ca educatoriu ori profesore privatu.

Adresa la Administrațiunea acestu Diariu.

I. Creangă

În același ziar mai găsim articole de I. Pop Florantin; D. Gusti despre, Dimitrie Bolintineanu (nr. 126).

La 18 februarie 1873, Iosif Vulcan serie un foileton despre A. T. P. Hașdeu, tatăl eruditului B. P. Hașdeu.

Fântâna Blanduziei București 1888—1889. Începînd chiar cu primul număr găsim articole interesante semnate de colaboratori cunoscuți. Astfel Gr. A. Manolescu în rubrica: „Amintiri teatrale” semnează un articol intitulat: *Hamlet*.

Ceea ce reprezintă un deosebit interes este articolul: *Formă și fond* semnat cu inițialele M. E. Oare nu l-a scris Mihail Eminescu? El a fost un colaborator principal al revistei, alături de Gheorghe din Moldova, Hodoș, Jiquidî și alții. Dealtfel, se știe că poetul Mihail Eminescu, de multe ori nici nu semna articolele lui, dintr-un sentiment de modestie dusă pînă la extrem.

Besarabia Iassii 1879, nr. 1—15, septembrie 1879. Iată un pasaj din primul număr, pasaj destul de edificator în ceea ce privește starea de lucruri din țară din acele vremuri:

„Pentru noi care știm, că poporul muncitoriu este producătoriu avuției și la nevoie apărătoriu societății, starea nenorocită a acestui popor la noi ne este foarte îngrijorătoare. Cumcă starea lui nu este bună vedem din faptul că merge stângându-se pe fiecare zi. Poporul se hrănește rău, se îmbracă rău, locuiește în case nesănătoase, muncește muncă grea și tot nu se alege cu nimic.

Boalele bîntuiesc nația de la un un capăt la altul, cercetarea medicală este numai pe hîrtie și de-ar fi chiar reală tot mare folos, iea singură n'ar putea aduce.

În același ziar găsim diverse alte articole ocupîndu-se cu dezbaterea diferitelor probleme, ca cea a împrumutării țărănilor, mizeria socială, starea sanitară, cronici locale, interne și externe, cu știri scurte din: Turcia, Rusia, Franca, Anglia, Italia, Belgia, etc.

Foaia Sătească a Principatului Moldovei Iași 1839—1849, redactată de G. Asachi și Mihail Kogălniceanu.

Din anii revoluției de la 1848 se găsesc în bibliotecă: *Romania*, București, 1848, apoi *Curierul Român* Botoșani 1847—1848, netrecut nici în „Publicațiunile Periodice Romînești” a lui Hodoș și Sadi Ionescu; de asemenea: *Foaia Sătească*, Iași 1839—1849; iar din București *Vestitorul Românesc* 1848.

Din Ardealul anilor 1848 posedăm două ziare: *Organul Luminării* Blaj 1847—48 și *Organu Național* Blaj 1848.

Pe lângă această colecție bogată de ziare romînești, biblioteca mai are și o serie întregă de colecții de ziare vechi și mai noi apărute în țară și străinătate, în limbi străine. Semnalăm doar citeva:

„Allgemeine Zeitung” Wien 1827; L'Humanité, Paris 1905—1955; L'Indépendance Roumaine, București 1879.

În acest morman de ziare vechi s-au găsit și s-au recolecționat o serie întregă de reviste cu caracter humoristic și care

reflectă în mare parte, atît prin conținutul cit și prin forma lor, (clișee, caricaturi, desene etc.) moravurile politico-sociale ale acelor vremuri apuse pentru totdeauna, odată cu eroii epocii. Printre aceste reviste se găsesc:

Perdaful Iași 1873. Din București *Lumea Nouă Literară Ilustrată 1895—96*, care cuprinde un material literar-politic net democrat, *Nichipercea 1859—79*, revistă suprimată de cenzură de 11 ori și care tot de atîtea ori a reapărut sub diverse noi titluri ca: *Sarsailă*, *Cicala*, *Adio la Nichipercea* etc., numere dispărate, din care posedăm unele.

Dacă în trecut majoritatea publicațiilor cu conținut progresist-democrat era neglijată, ascunsă sau chiar distrusă, astăzi, sub regimul nostru de democrație populară, se caută pe toate căile (fie prin cumpărări, schimb, donații etc.) de a se remedia aceste lipsuri și de a se pune la îndemina tuturor, toate materialele documentar-științifice necesare pentru studii și lucrări. În această privință Biblioteca centrală Universitară „N. Bălcescu” din Iași, se poate lua la întrecere cu oricare altă bibliotecă din țară, ea posedînd un bogat și selecționat material periodic. De altfel, s-a organizat o expoziție a vechii presei românești, la care au fost expuse cele mai rare și mai valoroase ziare, reviste și alte materiale periodice. De asemenea s-au aranjat chiar în incinta bibliotecii vitrine cu ziare și reviste cu caracter progresist.

Printre cele expuse au fost: „România Muncitoare”, „Proletarul”, „Clopotul”, „Vremuri Noi”, „Socialismul”, „Curentul Proletar”, „Lupta Socialistă”, „Iașul Socialist” ș.a.

În bibliotecă pot fi oricînd și cu ușurință consultate o serie întregă de reviste prețioase ca: „Spicuitorul Moldo-Român”, Iași 1841; „Arhiva romînească” Iași 1840, redactor M. Kogălniceanu; „Moftul Romîn” Buc. 1893; „1901” Director I. L. Caragiale. De asemenea un prețios tezaur se găsește și în calendarele vechi cum ar fi de pildă: „Calendarul pentru Romîni”, Iași 1847—1867 redactat de Asachi, „Calendar Umoristic de la Bondarul” Iași 1863; „Calendarium Novum”, Claudiopoli (Cluj) 1819; „Calendar ornat cu stampe”, Iași 1854; „Calendar cu profețiile

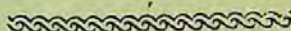

lui Kazamîa”, Iași 1853—1857. (Kazamîa, vestit meteorolog și astronom). Se mai găsesc și almanahuri ca: „Almanah de Învățatură și Petrecere” Iași 1864; „Almanahul Romîn pe anul 1867”; „Manual Diplomaticu, Politicu, Historicu pentru toate statele Globului” Buc. 1867; „Bon Jardinier Almanach Horticole” Paris 1856; „Almanach Musical” Paris 1870; „Almanach de la Question Sociale et de la Libre Pensée” Paris 1893; precum și multe alte almanahuri interesante și chiar unice.

Revistele, ziarele și celelalte publicații periodice ca: anuare, almanahuri, calendare, buletine, etc. sînt puse la dispoziția cititorilor numai în bibliotecă, în sălile de lectură.

Pentru informare, cititorii folosesc fișele alfabetice ale periodicelor aflate în fișierul din sala cataloagelor.

Munca atît cu ziarele cit și cu revistele constituie o importanță și prețioasă sursă de informare și documentare științifică și literară — fără să mai vorbim de cea istorică și politică — aceasta fiind deja știută și prețuită.

Consfătuirea pe țară a bibliotecarilor din bibliotecile aocumentare din rețeaua Ministerului Culturii

BANC FLORIAN

Între 9—11 aprilie Direcția bibliotecilor a organizat la Sibiu o consfătuire cu directorii și bibliotecarii șefi dela bibliotecile documentare din sistemul Ministerului Culturii.

Consfătuirea a avut ca obiectiv dezbaterea problemelor de bază ale activității bibliotecilor documentare în cadrul unui larg schimb de discuții și experiență între bibliotecari, în vederea îmbunătățirii conținutului și ridicării treptate a nivelului activității lor.

La consfătuire au participat reprezentanți din partea bibliotecilor documentare din Tg. Mureș, Aiud, Alba Iulia, Sibiu, precum și din partea bibliotecilor centrale raionale din Sibiu și Turnu-Severin, care au valoroase fonduri documentare.

În cadrul ordinei de zi, după ce reprezentantul Direcției bibliotecilor a arătat scopul acestei consfătuiri, scoțind în evidență sarcinile și locul pe care-l ocupă unitățile documentare în rețeaua de biblioteci a Ministerului Culturii, diferiți participanți au prezentat referate ale bibliotecilor pe care le reprezintă, privind activitatea pe anul 1955 și pe primul trimestru al anului 1956.

Atât referatele cât și discuțiile purtate în jurul lor au scos în evidență unele realizări importante obținute de bibliotecile noastre documentare în acest interval de timp pe linia sarcinilor lor.

Sînt demne de remarcat în această privință lucrările bibliografice întocmite de colectivul bibliotecii documentare Bruckenthal din Sibiu, dintre care amintim: bibliografia articolelor de presă dintre anii 1903—1908 despre mișcarea muncitorească; bibliografia lucrărilor clasice marxismului existente în această bibliotecă; bibliografia articolelor din presa existentă în bibliotecă privitoare la arta plastică, istorie și biblioteconomie; bibliografia lucrărilor de istorie care se găsesc în fondul bibliotecii etc.

De asemenea, se poate remarca lucrarea întocmită de colectivul bibliotecii documentare Bolyai din Tg. Mureș cu privire la istoricul acestei biblioteci, pe baza consultării unui bogat material bibliografic și bibliografia cărților Hungaria, existente în bibliotecă.

Toate bibliotecile documentare și-au pus fondurile lor la dispoziția cercetătorilor din țară și străinătate care au vizitat bibliotecile pentru studiu și cercetări, ajutându-i astfel în munca lor științifică.

Colectivul bibliotecii documentare din Aiud s-a remarcat printr-o muncă activă de popularizare a colecțiilor, organizînd o serie de conferințe menite să sîrneze interesul pentru cercetarea fondurilor bibliotecii și antrenînd în acest scop specialiști din localitate.

Demnă de subliniat este de asemenea inițiativa colectivului bibliotecii documentare din Sibiu care în cadrul laboratorului organizat la bibliotecă desfășoară o activitate de restaurare a cărților vechi, deteriorate, acțiune care lasă să se întrevadă perspective promițătoare.

Discuțiile purtate în jurul activității acestor instituții au semnalat ca un fapt pozitiv pasiunea pe care lucrătorii din bibliotecile noastre documentare au pus-o în munca lor, pregătirea lor temeinică culturală și științifică, ceea ce constituie o garanție a ridicării treptate a nivelului de activitate a acestor biblioteci.

Au reieșit din dezbateri și unele lipșuri ce s-au manifestat în activitatea bibliotecilor noastre documentare în această perioadă.

Astfel, activitatea de informare științifico-bibliografică, care ar trebui să constituie sectorul de bază al muncii lor, este departe de a corespunde sarcinilor unei biblioteci documentare.

Bibliotecile noastre documentare n-au reușit decît în extrem de mică măsură să pună în valoare edițiile prețioase ale fondurilor lor, și să devină prin aceasta adevărate surse de informare promptă

și operativă pentru cercetătorii științifici din diferite domenii de activitate. Acest lucru s-a datorat în primul rând faptului că bibliotecarii din bibliotecile noastre documentare, n-au fost preocupați să-și creeze instrumentele de informare despre materialele existente în bibliotecă (cataloagele) considerind în mod greșit această muncă, ca neștiințifică. Ei au pierdut din vedere faptul că munca de bibliotecă în ansamblul ei este o muncă științifică. Intocmirea unui catalog al manuscriselor sau incunabilelor, de exemplu, într-o bibliotecă documentară, presupune cunoștințe temeinice din cele mai variate domenii (istorie, literatură, poligrafie, filozofie, muzică, folclor etc.), presupune o cercetare amănunțită și un studiu migălos comparativ al diferitelor documente, foarte asemănător, și nici într-un caz mai prejos, decît cel pe care-l face cercetătorul științific într-un domeniu sau altul de activitate.

Unii bibliotecari au întreprins ei înșiși cu forțele lor lucrări de cercetare științifică. Așa, de exemplu, colectivul bibliotecii din Aiud a întocmit o lucrare privind istoria dezvoltării trecutului școlar în orașul Aiud, iar tov. Turnovski dela aceeași bibliotecă a lucrat un timp apreciabil la monografia lui Szasz Koroly, Tov. Konya Emeric, bibliotecar la bibliotecă documentară Teleki din Tg. Mureș, a tradus în limba maghiară o lucrare destul de voluminoasă din limba latină, iar tov. Vingărczan, directorul bibliotecii Batthyaneum din Alba Iulia lucrează la întocmirea unei Culegeri (în trei volume) cuprinzind toate materialele existente în bibliotecă, cu privire la istoricul bibliotecii Batthyaneum.

Cele două referate în legătură cu întocmirea fișelor pentru manuscrise, incunabile, cărți vechi și materiale muzicale în vederea întocmirii catalogului cumulativ și cu repertoriul național al materialelor muzicale, prezentate din partea Direcției bibliotecilor au clarificat o serie întregă de probleme importante legate de munca de organizare a fondurilor de cărți, de descrierea și clasificarea lor. Ele au fost urmate de demonstrații practice, dînd astfel posibilitatea bibliotecarilor participanți să pătrundă mai temeinic problemele

discutate și să se ajungă la o unitate de vedere în această privință.

În concluziile trase pe marginea lucrărilor consfătuirii, au fost scoase în evidență sarcinile de bază ale bibliotecilor documentare în perioada de față, ținînd seama de stadiul activității și nivelul lor actual de organizare.

Lipsurile manifestate pînă în prezent în activitatea bibliotecilor noastre documentare, impun acestora ca sarcină principală inventarierea și organizarea întregului fond de publicații și materiale existente de care dispun și întocmirea cataloagelor acestor materiale, creindu-se astfel instrumentele necesare punerii în valoare a colecțiilor lor în ajutorul cercetătorilor științifici.

Paralel cu aceasta, bibliotecile documentare trebuie să întreprindă o serie de cercetări și lucrări bibliografice, menite să informeze pe lucrătorii științifici asupra unor materiale valoroase pe care le posedă. Astfel: să întocmească catalogul cumulativ al manuscriselor, incunabilelor, cărților vechi și surselor muzicale, să alcătuiască bibliografii pe anumite teme, ca: mișcarea muncitorească și țărănească din Ardeal, relațiile culturale romîno-maghiare sau romîno-germane, dezvoltarea economică și culturală a regiunii, raionului sau orașului respectiv, bibliografia publicațiilor referitoare la regiune sau a tiparurilor apărute în regiunea sau raionul respectiv. S-a recomandat de asemenea bibliotecarilor participanți la consfătuire să întreprindă cercetări monografice cu privire la istoria bibliotecilor documentare și să întocmească prezentări sumare a colecțiilor mai valoroase.

Consfătuirea bibliotecarilor din bibliotecile documentare, s-a încheiat cu hotărîrea unanimă a acestora de a lupta pentru lichidarea lipsurilor manifestate pînă în prezent în activitatea lor și de a traduce în viață sarcinile care le-au fost trasate.

Toți cei prezenți au semnalat necesitatea organizării periodice a unor astfel de consfătuiri care constituie un prețios schimb de experiență pentru bibliotecarii din bibliotecile documentare, și care să fie în același timp pentru ei un prilej de prezentare a unor comunicări științifice pe baza cercetărilor întreprinse.

REGULILE UNITARE și descrierea publicațiilor periodice

C. COMOROVSKI

Importanța noilor „Reguli pentru descrierea publicațiilor în cataloage și bibliografii” care sînt în pregătire, face necesară dezbaterea prealabilă a tuturor problemelor pe care le ridică, deoarece numai o cit mai deplină confruntare cu practica, poate asigura larga aplicare și folosire a acestor reguli.

Din păcate, o problemă importantă ca descrierea publicațiilor periodice nu s-a bucurat pînă acum, la noi, de atenția cuvenită. Astfel „Regulile unitare pentru descrierea publicațiilor” din 1953 se ocupă cu descrierea publicațiilor periodice pe numai trei pagini, în vreme ce alte reguli de descrierea cărților sînt destul de bogat tratate. Evident că cele câteva principii enunțate, unele destul de vag, sînt cu totul insuficiente pentru îndrumarea bibliofecarului, care în catalogarea periodicelor se lovește la tot pasul de probleme dificile și variate. Se știe, pe de altă parte, că regulile generale de descriere a cărților nu pot fi aplicate la descrierea periodicelor fără a suferi modificări impuse de specificul acestora.

Greutatea enunțării unor reguli unitare pentru descrierea publicațiilor periodice, greutate de care s-au lovit, probabil, și autorii lucrării din 1953, provine în mare măsură din faptul că metodele de descriere folosite pînă acum diferă considerabil între ele, iar literatura de specialitate nu a ajuns încă la un acord deplin în soluțiile preconizate la descrierea publicațiilor periodice decît în cazul cu descrierea cărților.

Prima dificultate se ivește chiar în următoarea problemă fundamentală; în cazul, destul de des, al schimbării titlului unui periodic, specificarea trebuie grupată sub unul din titlurile periodicului (de obicei primul sau ultimul) ori împărțită

pe atitea titluri cîte avem în catalog, pentru a trece sub fiecare titlu numerele (volumele) ce îi corespund?

„Regulile unitare” recomandau această ultimă soluție; practica ne obligă însă să admitem și alte procedee. Astfel, în cazul descrierii bibliografice, fragmentarea specificării ar fi incomodă și necorespunzătoare; de aceea materialele bibliografice prezintă întreaga specificație fie la primul, fie la ultimul titlu al publicației periodice, preferînd o cale sau cealaltă după scopurile urmărite și după felul materialului bibliografiat.

Pentru cataloagele de bibliotecă, neajunsul fragmentării specificării este compensat oarecum de posibilitatea de a găsi direct specificarea la titlul căutat, fără a mai fi obligați la o a doua căutare, ca în cazul cînd am fi trimiși, de pildă, la titlul inițial. Totuși, gruparea întregii situații la un singur titlu prezintă următoarele avantaje:

1. Numai specificarea întregii colecții a unui periodic oglindește lipsurile acesteia.

2. Impărțirea specificării face necesară redactarea unor descrieri cît mai complete la fiecare din titlurile succesive ale unui periodic, căci aceste descrieri nu mai au rolul accesoriu al unor fișe de trimitere, ci sînt menite să dispenseze de o nouă căutare a descrierii prime. Bunăoară „Regulile unitare” dau exemplul unei reviste descrise la trei titluri; la fiecare din ele se arată în observații datele de apariție ale celorlalte două titluri. Presupunînd că al treilea titlu este înlocuit de un al patrulea, trebuie completate toate cele trei descrieri anterioare. Mă întreb: cîte biblioteci respectă în practică această regulă? Dimpotrivă, în cazul specificării integrale la primul

titlu, este suficientă indicarea tuturor schimbărilor de titlu în observațiile de la prima descriere (pe care o putem considera descriere principală) și redactarea unor fișe de trimitere sumare, de simplă indicație, de la celelalte titluri.

3. Impărțirea specificării nu scutește în anumite cazuri de căutări repetate, ea poate chiar să le provoace dacă persoana care consultă catalogul nu se interesează de prezența în bibliotecă a unui anumit număr dintr-o colecție periodică, ci de colecție în totalitatea ei sau de o epocă mai lungă a apariției acesteia. În asemenea cazuri, simpla indicare a datelor de apariție a titlurilor succesive nu poate înlocui întotdeauna cu succes specificarea întregii colecții. De aci nevoia, fie de a scoate fișele din catalog spre a le alătura și compara (lucru care trebuie evitat), fie de a copia specificarea din mai multe fișe.

Astfel dacă un cititor urmărește pregătirea campaniei agricole de primăvară pe anii trecuți în ziarul local medieșan, el va trebui să cerceteze trei specificări corespunzând titlurilor „Făclia Tirnavelor” (1947—1950), „Lupta Tirnavelor” (1950—1953) și „Zori Noi” (1953), pentru a se convinge dacă există în bibliotecă, la fiecare an, numere apărute în sezonul acestei campanii. Același lucru se întâmplă în cazul că se urmărește într-un periodic o dată comemorativă la fiecare an al colecției.

Considerațiile de mai sus (la care s-ar putea adăuga și altele) mi se par suficient de importante pentru bibliotecile mari încât să le determine să prefere sistemul specificării grupate la un singur titlu. Pentru bibliotecile mai mici, unde nu se pune problema completării anilor anteriori și unde cititorul urmărește mai ales numerele noi sau anumite numere dintr-un periodic, iar colecțiile mai puțin întinse prezintă, mai rar, schimbări de titlu, sistemul preconizat de „regulile unitare” ar putea să aducă bune servicii.

*

Gruparea specificării se poate face la titlu inițial — sistemul cel mai ușor de aplicat — sau la ultimul titlu, ceea ce presupune trecerea specificării pe o fișă aparte și mutarea acesteia, în momentul apariției unui titlu nou, alături de fișa noului titlu.

Caracteristică pentru descrierea publicațiilor periodice este necesitatea de a sintetiza într-o formulare unitară și nu prea

întinsă, datele esențiale asupra unor colecții care pot suferi în istoria lor numeroase schimbări de denumire, aspect fizic, conținut, loc de apariție etc. În aceste împrejurări, intervenția celui ce redactează se face mai puternic simțită în selectarea elementelor și adăugarea observațiilor proprii, reproducerea fidelă a unei foi de titlu dovedindu-se mult mai des decât la descrierea publicațiilor monografice, insuficientă. Astfel, în redactarea titlului periodicului, trebuie adesea să se omită unele cuvinte care nu apar decât accidental, pe unele numere, sau nu indică decât numerotarea sau anul. De exemplu „Prima dare de seamă...” se redactează „Dare de seamă...” ; „Calendar pe anul 1956...” devine „Calendar...” sau „Calendar pe anul...”.

Pe de altă parte, redactarea trebuie completată cu date ce adesea nu se găsesc în foaia de titlu sau la începutul textului. Așa, de pildă, instituția tutelară sau editoarea este un element important în identificarea unei publicații periodice, mai ales când aceasta poartă un titlu generic, ca: Buletin, Indreptar contabil, Calendar, Studii, etc. Adesea instituția este mai constantă decât însuși titlul publicației și ne servește ca temei la stabilirea schimbărilor de titlu. Se înțelege deci, că acest element nu trebuie să lipsească din descrierea celor mai multe din periodicele administrative, științifice etc. și va putea fi scos din orice izvor de descriere: foaie de titlu, copertă, începutul textului, color, notiță tipografică, colofonul etc... Cum la redactarea fișei unei publicații periodice trebuie să se recurgă în mare măsură la surse variate de descriere și cum lucrul acesta se întâmplă în mod frecvent, cred că este inutil să se arate prin paranteze drepte că unele elemente sînt culese din altă parte decât din izvoarele principale ale descrierii, cu atât mai mult cu cît în numere ulterioare datele culese pot să apară la locul cuvenit.

Această ultimă observație ne atrage atenția asupra unei alte particularități în descrierea periodicelor: deși redactarea se face după primul volum sau număr pe care îl are biblioteca, în alegerea elementelor descrierii trebuie să se țină seama în primul rînd de ceea ce este permanent și convine pe cît posibil, și celorlalte numere (volume) pe care biblioteca le are sau le poate primi (eventual și numere anterioare celui după care se redactează). Unele date din subtitlu și antetitlu pot fi trecute cu vederea, în special cele cu caracter comercial sau menite să atragă atenția asupra publicației.

Chiar numele directorului sau redactorului revistei nu trebuie trecut decît dacă e vorba de o personalitate importantă, legată pe o lungă perioadă de timp de apariția revistei; altminteri, schimbările repetate ale directorului sau redactorului atrag perimarea descrierii. După aceleași considerente, de cele mai multe ori trebuie omisă editura, îndeosebi dacă ea aparține instituției tutelare (editoare) a revistei și lucrul se vădește în denumirile lor. Este însă folositor să se treacă în descriere numele fondatorului, element invariabil ce ajută la identificarea publicației. De ex.: L'Humanité. Fondateur Jean Jaurès.

În general, fișa de catalog nu trebuie încărcată cu toate datele unei descrieri bibliografice amănunțite; acestea trebuie lăsate pe seama bibliografiilor tipărite și în primul rînd a bibliografiilor naționale. Descrierea catalogică trebuie să se mărginească la datele esențiale pentru caracterizarea unei publicații, deosebirea ei de cele similare și înlesnirea găsirii ei în catalog.

În descriere este uneori nevoie să se introducă date care nu apar în volumul după care se redactează, ci în cele ulterioare. Astfel schimbarea localității de apariție face necesară trecerea noii localități alături de cea inițială, despărțită fie prin virgulă, fie prin cuvîntul „apoi”, ca în cazul periodicului „Acta Geobotanica Hungarica” apărut în 1942—1943 la Cluj, iar din 1947 la Debre-

cen. Cele mai multe adăugări se fac sub formă de observații, la care trebuie să se recurgă în foarte multe cazuri, de ex.:

1) Pentru a arăta schimbări de titlu, schimbări importante în subtitlu, instituția editoare sau tutelară, felul apariției (serii, limbă etc.)

2) Pentru a arăta legătura cu alte publicații: apare ca supliment sau are suplimente, se contopește cu altă publicație, se desparte în publicații noi, continuă sau este continuată de altă publicație etc.

De exemplu periodicul „La science dans la République Populaire Roumaine” se desparte începînd cu tomul II în șase titluri noi: „Revue de Biologie”, „Revue de Chimie”, „Revue des Sciences Medicales”, „Revue des Sciences Techniques”,

„Revue des Sciences sociales” și „Revue des Mathématiques et de Physique”.

3) Prin observații se arată apariția unor numere speciale, în afară de serie etc. și neregularitățile de apariție.

4) Observațiile trebuie să arate dacă unele volume sînt reeditate (caz foarte rar la periodice). Nu trebuie confundată reeditarea fără modificări a unui periodic epuizat, cu edițiile succesive ale unor anuare biografice, ghiduri, cataloage comerciale, filatelice etc. care trebuie încontinuu aduse la zi și apropiindu-se prin aceasta de caracterul publicațiilor periodice sînt catalogate și descrise la un loc cu ele. În acest caz, „edițiile” trebuie considerate ca volume succesive și trecute în specificare ca atare.

Nu mai amintesc alte feluri de observații care se încadrează în tipurile generale utilizate la descrierea cărților; e destul să atragem atenția că observațiile survin adeseori la descrierea periodicelor și iscusința bibliotecarului în formularea acestora contribuie mult la valoarea practică a fișei de catalog.

O altă caracteristică a descrierii periodicelor o formează criteriile de alegere a datelor de apariție. De multe ori anul de apariție al unui volum periodic nu coincide cu anul sau anii la care se referă conținutul publicației și care definesc periodicitatea însăși a acesteia. În asemenea cazuri, descrierea trebuie să țină seama nu de anul tipării sau apariției, ci de anul la care se raportează periodicul. Astfel, almanahurile și calendarele apar de obicei înaintea începerii anilor la care se referă, iar rapoartele, dările de seamă periodice etc. după încheierea perioadei respective. Anumite publicații periodice astronomice (efemeride) apar chiar cu mai mulți ani înaintea datei pentru care sînt calculate. A trece în descriere anul de publicare ar fi o greșeală, de natură să ascundă succesiunea reală a periodicului.

Din discutarea cîtorva situații caracteristice legate de descrierea publicațiilor periodice, putem ajunge la concluzia necesității de a se formula și în această privință reguli amănunțite care să țină seama de specificul acestor publicații și să ajute pe bibliotecar să aleagă calea cea mai practică de catalogare a fondurilor de periodice care ridică multe probleme în munca de bibliotecă.

Cîteva precizări în legătură cu activitatea informativ-bibliografică în bibliotecile de masă

DAN SIMONESCU

Cine cercetează paginile revistei „Călăuza bibliotecarului” va constata foarte ușor că cele mai numeroase articole publicate sînt cele care tratează probleme biblioteconomice (știința bibliotecilor și organizarea fondurilor de cărți din biblioteci); după acestea, locul de frunte îl ocupă articolele care dezvoltă probleme bibliografice. Este și firesc să fie așa.

Este de relevant faptul, că dacă în domeniul biblioteconomiei autorii articolelor ridică unele probleme importante legate de activitatea lor practică venind cu unele propuneri (de ex. regulile unificare de descriere a publicațiilor) și în domeniul bibliografiei sînt ridicate și susecuse discuției cele mai importante probleme. Astfel, în domeniul bibliografiei autorii articolelor publicate în nr. 3 și 5 din anul 1956, pun probleme, au inițiativă și cer lămuriri de la cei cu o experiență bibliografică teoretică și practică. Dorința justificată a bibliografilor de a-și îmbunătăți munca lor trebuie ajutată, stimulată și generalizată.

Un bibliograf întreabă: „cum trebuie să se facă adnotarea?”¹⁾; cere să se dea „anumite reguli care trebuie să existe în bibliografia de recomandare, ca și în orice altă ramură de știință”²⁾; același bibliograf ar dori „să se asigure o îndrumare teoretică, sistematică, prin care să se ajute perfecționarea profesională a bibliografilor”³⁾; Bibliograful de la Iași ridică problema planurilor de lectură și a listelor de recomandare, ca lucrări bibliografice, se întreabă ce deosebiri sînt între ele și conchide just că „toate acestea sînt probleme care nu se pot releva fiecărui bibliograf în felul său”⁴⁾.

Alte probleme ridică și bibliograful de la Tg. Mureș. Acesta pleacă de la realități: cererile cititorilor de a fi informați asupra unor cărți despre care s-a scris „numai în colecțiile de reviste,

ziare ale anilor precedenți”⁵⁾. Se întreabă: „Cum ar trebui să selecționăm materialele, ce este mai necesar în munca bibliografică?” Bibliograful cere ajutor de la „organele care trebuie să îndrumeze munca bibliografică a bibliotecilor de masă”.

Sînt justificabile aceste repetate întrebări cu privire la îndrumarea teoretică și sistematică a muncii bibliografice? Eu susțin că da.

În rîndurile care urmează voi căuta să ridic cîteva probleme teoretice legate de metodică muncii bibliografice în bibliotecile de masă. Natura subiectului va cere folosirea unei forme uneori didactice. *Terminologia bibliografică*. Am observat că multe dintre nedumeriri se datoresc folosirii improprie a termenilor bibliografici; se confundă *metodele* bibliografice cu *felurile* bibliografiei și mai ales cu *lucrările*, adică cu formele lucrărilor bibliografice. *Metodele* sînt: descrierea exterioară a cărții (sau a articolului din presă, a recenziei sau a articolului dintr-o culegere), adnotarea, adnotarea referativă, referatul și recenzia. Cu prima dintre metode sîntem în domeniul bibliografiei care semnaleză numai apariția cărții (sau a articolului etc.), în timp ce cu restul de metode trecem în domeniul bibliografiei de apreciere.

Felurile bibliografiei sînt numeroase și ele depind de criteriile din care vrei să o judeci sau să o alcătuești; de pildă, după criteriul cronologic, bibliografia este retrospectivă și actuală; dacă o judeci ca volum, ea poate fi limitată la semnalarea numai a cărților, sau numai a articolelor din presă sau a recenziilor etc.; după tema ei, poate fi universală, adică să semnaleze materiale din toate domeniile cunoașterii; specială de ex. bibliografia medicală; personală, cînd înregistrăm operele unei singure persoane sau despre o singură persoană. Mai sînt și alte criterii după care te poți orienta în alcătuirea unei lucrări bibliografice; de ex., în bibliotecile de masă,

¹⁾ Marica, S. „Activitatea bibliografică în bibliotecile de masă”. Călăuza bibliotecarului, 1956, nr. 3, p. 24.

²⁾ Ibidem, p. 23.

³⁾ Ibidem, p. 24.

⁴⁾ Ibidem, p. 24.

⁵⁾ Ring Mina, „Din activitatea secției bibliografice a bibliotecii noastre”, Călăuza bibliotecarului, 1956, nr. 5, p. 3.

întrebarea pusă în mod obligatoriu este: ce scop are această lucrare, cui o adreșăm? Și, din acest punct de vedere, al scopului urmărit, putem alcătui o bibliografie de evidență, adică simple liste de semnalare; putem face o lucrare bibliografică critică și de recomandare, adică o bibliografie selectivă: listele bibliografice adnotate. Această bibliografie se numește *critică*, nu pentru că aprecierea din adnotare trebuie să o justifice critic (cum crede bibliograful de la Iași). Motivarea critică în scris a aprecierii unei cărți este obligatorie numai în referat și în recenzie, nu și în adnotare. Bibliografia aceasta se numește critică și de recomandare, pentru că ea recomandă cititorilor cărțile cele mai bune și pentru alegerea acestora *trebuie să chibzuiești critic*: omiți, adică treci sub tăcere pe cele rele și treci în listă pe cele mai bune, dar rațiunea pentru care ai ajuns la această selecție nu este nevoie să o exprimi în scris, în adnotarea bibliografică. I. A. Voloșin, *Despre adnotările cu caracter de recomandare* (articol de 9 pag., care, în multiplicarea consultată de mine, n-are nici data, nici locul de imprimare) combate pe V. N. Denisiev, *Bibliografia generală*, ed. 1947, în ce privește „adnotarea declarativă” și cere ca adnotarea să fie critică, adică „argumentativă”. Practica a dat câștig de cauză lui Denisiev: adnotarea fiind o metodă de apreciere în scurt a cărții, nu-și poate permite lungiri cu motivări argumentative, în dauna elementelor esențiale ale adnotării.¹⁾

Formele lucrărilor bibliografice, pornind de la cele mai elementare și ridicându-ne la cele superioare, sînt: lista bibliografică simplă (de semnalare), planul de lectură, lista de recomandare, repertoriul bibliografic, îndreptarul metodic, indicatorul bibliografic, fișierul bibliografic tematic, prezentarea bibliografică orală, cartotecile bibliografice²⁾ și fișierul bibliografic (bibliografia biblio-

¹⁾ Mă unesc însă cu Voloșin în a recunoaște că Denisiev în prima ediție (1947) a „Bibliografiei generale”, a tratat prea general metoda adnotării bibliografice; trebuie să adaug însă că în ediția a doua, din 1954, a manualului său, capitolul „Adnotarea bibliografică” este complet refăcut și îmbunătățit.

²⁾ Prezentarea bibliografică orală și cartotecile bibliografice, ca forme de lucrări bibliografice, sînt studiate de V. N. Denisiev numai în ediția a doua a manualului său „Bibliografia generală”, Moscova 1954. Această ediție este complet revizuită și mult superioară ediției din anul 1947.

grafiilor). Felul bibliografiei poate varia, după scopul care-l urmărește, în oricare din aceste lucrări; adică, un plan de lectură poate fi în același timp actual, general, critic (selectiv) etc. Metodele însă nu pot varia în cuprinsul aceleiași lucrări. De ex., într-un indicator bibliografic de 100 titluri de cărți, nu vei folosi metoda descrierii pentru 20 cărți, a adnotării pentru alte 70 și recenzia, referatu pentru restul de 10 cărți. Pentru toate vei folosi, de pildă, numai adnotarea, sau numai adnotarea referativă.

Metoda aleasă este indicată de forma lucrării bibliografice. Astfel, vom folosi metoda descrierii bibliografice în lista de semnalare, repertoriul bibliografic și fișierul cu materialele bibliografice. Dar trebuie să folosim adnotarea în planul de lectură, lista de recomandare, îndreptarul metodic, indicatorul bibliografic și uneori în fișierul tematic (zic „uneori”, pentru că aceleași cărți ar putea fi adnotate în catalogul topografic sau în cel sistematic al bibliotecii și, în acest caz, nu vom mai repeta adnotarea și în fișierul bibliografic tematic; dar vom înlocui pe cititori cărți se pot orienta asupra conținutului cărții consultînd cataloagele bibliotecii).

Adnotarea referativă și referatul sînt metode folosite mai puțin în bibliotecile de masă, dar mult în bibliotecile științifice și documentare în special pentru studiile de specialitate. Metoda referatului bibliografic poate fi folosită și în bibliotecile de masă, dar sub forma prezentării bibliografice orale (consfătuiri, consultații). Referatul bibliografic se mai obișnuiește de bibliotecari, cînd trebuie să motiveze conducerea bibliotecii, pentru ce sînt de părere să se cumpere cutare manuscris sau carte (veche, rară, de interes bibliofilic etc.); în aceste cazuri, referatul se termină cu indicarea valorii în bani a materialelor propuse a fi achiziționate de bibliotecă. (Recenzia este o metodă aplicabilă în bibliotecile de masă, mai ales pentru cărțile beletristice).

2. *Planul de lectură și lista de recomandare.* Dintre formele lucrărilor bibliografice, cele mai practice în bibliotecile de masă sînt planul de lectură și lista de recomandare. Ambele lucrări aparțin bibliografiei de recomandare și critice, în sensul că vom înscrice în ele numai pe cele mai bune cărți într-un domeniu dat; pentru alegerea cărților operezi, deci critic. Metoda folosită în ambele lucrări este neapărat adnotarea; dar nu este nevoie să justifici în adnotare motivele pentru care ai ales cartea (sau articolul etc., cutare, în locul alteia

care tratează același subiect, dar ai omis-o. Aceasta nu înseamnă că să facem adnotări șablon, general, — enunțative și superficiale¹⁾.

În ambele cazuri, alcătuirea lor se face de către bibliotecari, bibliografi, specialiști etc. pe baza unui fond *real* de cărți, dar în aplicarea acestei condiții, nu vom cobori nivelul lucrărilor bibliografice la sărăcia (eventuală) bibliotecii, ci dimpotrivă vom îmbogăți biblioteca cu multe cărți, cu cele mai bune, astfel ca lucrările bibliografice să fie cit mai bogate. Folosirea lor se face în bibliotecă sau în afara bibliotecii de către bibliotecari, bibliografi, activiști culturali, activiști în domeniul politic, economic, agricol etc., potrivit cu tema lucrării bibliografice.

Dar, în afară de aceste însușiri comune, sint și deosebiri între planul de lectură și lista de recomandare.

Planul de lectură are un volum restrins, limitat la 10-15 titluri, în timp ce lista de recomandare poate ajunge la 30—40 titluri. Prima lucrare se adresează unui grup restrins de cititori, la 4-5 poți face plan de lectură chiar pentru un singur cititor — în timp ce a doua lucrare bibliografică are în vedere cerințele unei categorii mai mari de cititori. De ex., este nimerit să faci un plan de lectură destinat președintelui de gospodărie agricolă, dar vei alcătui o listă bibliografică de recomandare destinată țărânilor muncitoare în perioada lucrărilor agricole.

Planul urmărește scopul de a ajuta pe cititorii care se instruesc singuri; el are deci un rol principal în ajutorarea studiului individual și auto-educativ; el îndrumă, nu numai informează. De aceea, în plan vei arăta anumite pagini dintr-o carte, care trebuie citite cu precădere.

Listele de recomandare urmăresc scopul de a informa pe cititori de ultimele și cele mai bune cărți.

3. *Bibliograful trebuie să fie un bun metodist.* Lucrul este cunoscut. Munca informativ-bibliografică se împletește cu cea metodică, de îndrumare. Insuși „Regulamentul de organizare și funcționare

¹⁾ Exemple de bune adnotări bibliografice: Stanciu Ilie, „Cele mai frumoase cărți de aventuri. Indice bibliografic de recomandare”. București 1955, 36 p. (Ministerul Culturii. Direcția generală a Așezămintelor Culturale). Adnotările, unele chiar adnotări referative, publicate de „Călușa bibliotecarului”, la rubrica „Bibliografie”.

al bibliotecilor regionale” prevede o singură secție pentru ambele activități: „secția bibliografică și metodică”¹⁾. Munca bibliografică trebuie desfășurată în sensul îndrumării cititului și în sensul informării cititorilor, deci îndeplinim o muncă metodică și bibliografică. Un studiu sovietic apărut în „Bibliotekar” 1955, nr. 12, pledează convingător pentru contopirea celor două activități la bibliotecile regionale²⁾.

De obicei, bibliografia de îndrumare este periodică, încetează și revine, la cererile cititorilor. Bibliograful trebuie să dea în termen scurt îndrumarea de care au nevoie cititorii. Lenin a spus: „Răspunsul de îndrumare trebuie dat în termen de o zi”.

Bibliografia de informare este o preocupare permanentă a bibliotecarului și bibliografului, care trebuie să o dea fără ca ea să fie cerută — și cu atât mai mult când este cerută. Ea trebuie organizată sistematic: să fie la zi, să fie tematică, să fie seamă de nivelul cititorilor, de condițiile locale. Pentru adnotările ce facem cărților recomandate să consultăm materiale bibliografice de specialitate, sau să facem apel la specialiștii din localitate (profesori de chimie, fizică, agronomi, etc.).

4. Evidența activității bibliografice.

În afară de problemele ridicate mai sus, vreau să spun câteva cuvinte și despre importanța evidenței bibliografice. Un „caiet de evidență” va trebui să cuprindă imaginea întregii activități bibliografice depuse. S-au propus³⁾ două formulare, unul propriu evidenței activității zilnice și altul evidenței activității bibliografice desfășurate pe o perioadă mai mare de timp (o lună, un trimestru, un an).

Iată coloanele în cazul evidenței zilnice:

1. Data (ziua, luna, anul) când s-a primit cererea.

2. Nr. de înregistrare al cererii (când cererea vine de la o instituție; pentru

¹⁾ La p. 14 a Regulamentului, dar la p. 12: „secția metodică și bibliografică”.

²⁾ Gribovskaia, O. „Munca comună a secțiilor bibliografice și metodice”, tradus și publicat în „Călușa bibliotecarului”, 1956, nr. 3, p. 25-27.

³⁾ „Sarcinile și conținutul activității de îndrumare bibliografică a bibliotecilor de masă” (studiu sovietic, tradus în românește și multiplicat; exemplarul folosit n-are foaia de titlu și de aceea nu cunosc autorul lui, nici localitatea și data imprimării).

a se putea urmări cererea ușor, vom trece ambele numere: al instituției care cere informații, al celui care dă informația).

3. Tema cererii (științele naturii, social-politic, literatură-beletristică etc.).

4. Cui s-a răspuns (chiar în cazul informației orale).

5. Nr. titlurilor indicate în răspuns.

6. Cînd s-a remis răspunsul.

7. Cine l-a întocmit.

8. Observații (de obicei, notarea rezultatelor obținute prin folosirea răspunsului).

Un tablou pentru evidența activității informativ-bibliografice; pe durate mai mari de timp are caracter statistic:

Nr. crt. și data remiterii	Numărul răspunsurilor pe probleme							Cui au fost remise răspunsurile			OBS.
	Nr. total al răspunsurilor	social-politice	de producție	agricole	științele naturii	beletristică	varia	cititorilor	organizațiilor și instituțiilor	bibliotecilor	

Avantajul folosirii „caietului de evidență” sînt multiple:

a) arată ce teme interesează pe cititori.

b) poate folosi la comunicarea unor răspunsuri la întrebări similare, orientîndu-se repede în lucrările făcute.

c) stabilim responsabilitatea, în eventualitatea că s-au făcut greșeli.

d) servește la controlul muncii bibliografice, la îndrumarea ei metodică.

e) ne deprinde să fim ordonați în lucrări și să acordăm toată seriozitatea activității bibliografice.

*

Negreșit, mai sînt și alte numeroase probleme referitoare la metodică muncii bibliografice în bibliotecile de masă,

chiar cele expuse aici pot comporta simplificări și discuții. M-am mulțumit să precizez numai acele probleme care s-au arătat a nu fi suficient lămurite. De aici rezultă că bibliografii nu pot proceda, în desfășurarea muncii lor, fiecare în felul lui, ci potrivit cu normele bibliografiei științifice. Însă în cadrul acestor norme, ei pot avea inițiative personale, pot chiar descoperi inovații în muncă, pe care experiența le va confirma sau infirma. Inițiativele în munca bibliografică, greutățile și nedumeririle întîmpinate în desfășurarea muncii, eventuale întrebări de specialitate — este bine să fie comunicate redacției revistei „Căluza bibliotecarului”. Nu putem decît să urmărim cu interes problemele ridicate în scopul calificării profesionale și să contribuim la soluționarea lor.

Biblioteca din Medellin

La 24 octombrie 1954 s-a deschis la Medellin, în Columbia, o bibliotecă model creată de UNESCO, în colaborare cu guvernul columbian.

Din prima zi, biblioteca a cunoscut o mare afluență. La început, publicul a venit mai ales din curiozitate pentru a vedea ce este această instituție care pune la dispoziția tuturor, în mod gratuit, cărțile sale.

Dar ceea ce frapază pe vizitatori, în cea mai mare parte oameni mai puțin înstăriți, este împrumutul cărților, fără restricții, la toată lumea. Surpriza lor a fost din cele mai mari cind au aflat că se pot înscrie ca cititori permanenți ai bibliotecii pentru a împrumuta orice carte, după dorința lor. Cei mai mulți ezită încă, neputîndu-și imagina că toate aceste comori le sînt puse la dispoziție gratuit și întrebă fără încetare: „Sînteți sigur că nu trebuie să dau nimic?”

Finanțarea bibliotecii model este asigurată printr-un acord încheiat pe 5 ani între guvernul columbian și UNESCO. UNESCO acordă burse directorului bibliotecii și altor doi membri din personal pentru a le permite să studieze în străinătate metodele cele mai moderne de funcționare a bibliotecii. De asemenea, a trimis în Columbia doi experți pentru a sprijini organizarea bibliotecii model. Primul din aceștia a participat la lucrările preliminare și al doilea veghează la punerea lor în aplicare. Acesta merge în uzine și școli pentru a explica scopurile și felul cum funcționează biblioteca și organizează o largă publicitate prin toate mijloacele moderne în jurul acestei noi instituții, străduindu-se să colaboreze cu organizațiile muncitorești.

În noua bibliotecă model cititorii se simt repede la largul lor, și nu este de mirare că un modest țaran vine cu copilul de mîna pentru a citi, unul la secția pentru copii, în timp ce celălalt alege sau citește o carte în sala de lectură pentru maturi. Dar faptul cel mai important în viața bibliotecii model, a fost

sosirea primelor bibliotecii automobil destinate a deservi cartierele mai îndepărtate, școlile, uzinele și împrejurimile Medellin-ului. Personalul bibliotecii automobil este supus în timpul muncii sale la tot felul de experiențe, uneori noi. Astfel, s-a descoperit, de exemplu, existența citorva învățători cu adevărat extraordinari, care pretind că lectura corupe pe copii și interzic elevilor de a-și „pierde timpul” citind.

Cîțiva cititori din localitate, mai ales dintre cei săraci, vor să știe dacă crearea acestui împrumut gratuit nu va însemna un pretext de a li se pune noi impozite.

Biblioteca automobil a parcurs mai mult de 100.000 km deservind cititorii din 48 de puncte. În 4 luni ea a înscris un număr mai mare de cititori decît biblioteca centrală. Cîțiva bibliotecari vechi și personalități din Medellin s-au arătat sceptici cu privire la serviciul de împrumut gratuit, afirmînd că multe cărți se vor pierde. Temerile lor se dovedesc nefondate. Se citează cazul unei tinere fete care a adus o carte împrumutată de fratele ei spunînd: „Vă restituți cartea sa, el e mort de patru zile”.

S-a remarcat că în majoritate, cititorii cartierelor muncitorești, sînt foarte conștiințioși; ei aduc cărțile la timp și în bună stare, uneori chiar le învelesc din proprie inițiativă, pentru a nu le strica. Dimpotrivă, intelectualii se arată mai puțin grijulii și printre ei sînt cei mai mulți care plătesc amenzi impuse întirzițiilor.

Fondul bibliotecii automobil conține mai mult de 5000 de cărți consacrate diverselor industrii și sînt opere cu mare popularitate printre muncitorii. Cind automobilul sosește la un punct de deservire, el este repede înconjurat de o mulțime de muncitori, femei și copii.

Iată cîteva cifre revelatoare ale succeselor raportate de biblioteca model. În timpul primului an a acumulat un fond de 20.000 de volume; frecvența a fost de

225.000 cititori (150.000 adulți și 75.000 copii); 10.000 persoane au fost înscrise la serviciul de împrumut care a difuzat 50.000 cărți adulților și 30.000 copiilor. Serviciul de consultații a răspuns aproape la 50.000 de cititori. Biblioteca organizează numeroase manifestări. Festivalul care s-a desfășurat cu ocazia primei sale aniversări a atras 3400 de tineri, în timp ce sala de reuniuni are o capacitate numai de 300 locuri. Numeroase manifestări însoțite de proiecții și muzică înregistrată au loc în diferite instituții. Cînd survine un eveniment mai important, biblioteca model pune imediat la dispoziția publicului tot materialul de informare de care ea dispune și pregătește programe în colaborare cu instituțiile publice sau particulare.

Biblioteca model a arătat că țara are mare nevoie de serviciile sale. Autoritățile provinciale i-au cerut sprijin pentru a crea biblioteci de același tip la Manizales, Neiva, Ibaque și Bucaramanga. Instituțiile universitare i-au cerut ajutor tehnic pentru îmbunătățirea bibliotecilor lor. Banca Republicii a consultat biblioteca din Medellin cu privire la investirea a 50.000 de pesos în vederea creării unei biblioteci municipale în orașul vecin de Bello, orașul natal al marelui umanist columbian, Don Marco Fidel Suarez.

(După o corespondență primită din partea U.N.E.S.C.O. de la dr. Julio César Arroyave directorul bibliotecii din Medellin).

ȘTIRI DIN LUMEA CĂRȚILOR ȘI A BIBLIOTECILOR

În cadrul planului editurii sovietice pentru literatura străină s-a prevăzut publicarea în anul acesta a unor lucrări ale scriitorilor chinezi, cehoslovaci, unguri, germani, polonezi și bulgari.

Din literatura română vor apare *Ana Nucului* de Remus Luca și *In orașul de pe Mureș*, de Francisc Munteanu.

Programul mai cuprinde traduceri din scriitorii iugoslavi, indieni, și opere ale scriitorilor progresiști din Occident: Thomas Mann, Lion Feuchtwanger, E. Caldwell, W. Faulkner, Hans Scherfig.

În 1956 biblioteca medicală centrală a Ministerului Sănătății Publice al

U.R.S.S. a primit în cadrul schimbului cu bibliotecile similare din străinătate, 1.106 reviste străine. Printre publicațiile primite sînt reviste medicale din S.U.A., din Anglia, din Republica Federală Germană și din Franța, precum și un mare număr de reviste din Republica Populară Chineză și din țările de democrație populară. În anul acesta au mai sosit opere medicale din Japonia, Jugoslavia, Egipt, Siria, Iran, Rodesia și diferite alte țări.

În Uniunea Sovietică a apărut primul volum din *Istoria universală*, elaborată de un grup de savanți sovietici. Acest volum tratează despre comuna primitivă; se arată apoi istoria societății sclavagiste, pînă la

mijlocul primului mileniu înainte de era noastră.

Volumul se termină cu un capitol consacrat Greciei antice din secolul VIII pînă în secolul VI înainte de era noastră.

Lucrarea este bogat ilustrată cu reproduceri de desene, texte și hărți.

Potrivit unei statistici recente, în U.R.S.S. apar 1760 reviste și publicații, în 51 de limbi diferite, cu un tiraj anual de 360 milioane exemplare, și 361 reviste politice și sociale cu un tiraj de peste 138 milioane exemplare.

Alte 320 reviste tehnice au un tiraj global de 27 milioane de exemplare.

În anul 1956 au fost create în orașele și satele din Uniunea Sovietică 1115 biblioteci noi, 300 case de cultură, iar rețeaua de instalații cinematografice a fost extinsă.

S-au construit, de asemenea, noi centre de televiziune la Gorki, Kuibîșev, Novosibirsk și în multe alte orașe.

Muzeul Tolstoi posedă o colecție cuprinzând 16.500 de pagini scrise de mîna marelui scriitor clasic rus și o jumătate de milion de pagini de documentare — scrisori, amintiri, acte oficiale etc. — care pînă la revoluție se aflau împrăștiate în posesia unor particulari.

Printre acestea se află un articol scris de Tolstoi cu 9 zile înainte de a muri, mai mult de 100 caiete ale jurnalului său intim, diferite carnete de note care datează din tinerețea scriitorului pînă în ultimele sale zile, precum și 10.000 de scrisori scrise de Tolstoi și aproape 50.000 de scrisori care i-au fost adresate de diferite personalități printre care unele scrise de Turgheniev, Repin, Stanislavski, Gandhi etc.

De asemenea muzeul posedă manuscrisele romanelor Război și pace și Invierea, ale căror pagini sînt acoperite de însemnările și completările autorului.

Conducerea muzeului n-a încetat nici un moment cercetările pentru descoperirea tuturor documentelor în legătură cu Tolstoi.

Uniunea Scriitorilor Chinezi a elaborat un plan de creație pentru dezvoltarea literaturii pentru copii.

Planul prevedea apariția unor cărți noi pentru copii scrise de autori din Pekin și din toate provinciile Chinei de nord. Printre cei care anunță astfel de cărți sînt cei mai populari prozatori chinezi ca Go Mo Jo, Mao Dun, precum și numeroși dramaturgi, poeți, scenariști, etc.

Potrivit unei statistici recente, în Republica Democrată Germană funcționează peste 1100 case de cultură și cluburi, din care o treime se află la sate în cadrul fermelor de stat, a cooperativelor de producție agricolă și a stațiunilor de mașini și tractoare.

În ce privește bibliotecile, statistica arată existența a 10.500 biblioteci de stat și 8.100 biblioteci sindicale.

În R.P. Ungaria este în curs de apariție, primul dicționar tehnic de biblioteconomie în zece limbi, primul în acest gen în lume, elaborat de colectivul bibliotecii „Szabo Ervin” din Budapesta.

Dicționarele similare apărute pînă acum nu conțin decît două-trei mii de cuvinte, în cel mult două limbi. În dicționarul scos de bibliotecarii maghiari au fost adunate pînă acum 13.000 de cuvinte și expresii tehnice de biblioteconomie și fiecare cuvînt figurează în limbile maghiară, rusă, engleză, franceză, spaniolă, italiană, romînă, suedeză, germană și latină. Noțiunile cuprinse în dicționar se referă la biblioteconomie, istoria cărții, legătoria cărții,

tipărirea cărții, fabricarea hîrtiei, editarea cărții, precum și la munca de comerț cu cartea.

O statistică a organelor comunale din Paris arată că în anul 1955 bibliotecile municipale au împrumutat peste 3 milioane de cărți.

Cărțile cele mai cerute au fost romanele, opere de literatură generală, de filozofie și istorie.

Volumul 7 din Index Translationum editat de UNESCO, cuprinde 21.676 traduceri publicate în 1954 în 48 țări.

Ca și precedentele volume bibliografia traducerilor e împărțită pe țări, fiind aranjate în ordinea alfabetică a autorilor, pe baza clasificării zecimale.

Această lucrare este prețioasă pentru traducători, editori și bibliotecari, ca și pentru toți cei care se interesează de schimburile culturale, deoarece cuprinde multe date interesante. Poate fi semnificativ, de exemplu, că din 66 opere de știință traduse în Germania, 41 au fost din limba rusă, 22 din engleză și 3 din franceză.

Cărțile cele mai des traduse sînt operele lui Marx, Engels, Lenin, apoi diferite opere literare contemporane și ale scriitorilor clasici, Cervantes, Goethe, Shakespeare, Molière, Balzac, Mark Twain, Tolstoi, poveștile fraților Grimm, Andersen, toate traduse chiar în acest an în mai mult de 15 limbi.

Cum sprijină intelectualii din raionul nostru munca cu cartea

Răspunzând inițiativei intelectualilor din comuna Vîcovul de Sus, raionul Rădăuți, intelectualii din raionul nostru au trecut la intensificarea muncii cultural-educative de masă. Pentru aceasta, la consfătuirea organizată pe centre de comună în zilele de 22 și 27 ianuarie 1956 intelectualii au dezbătut problemele muncii culturale locale și și-au luat diferite angajamente concrete. Munca cu cartea a constituit una din problemele principale discutate. Traducerea în viață a angajamentelor luate în urma acestor consfătuiri au adus o serioasă îmbunătățire a activității bibliotecilor. Medici, tehnicieni, agronomi și în special cadrele de didactice, au sprijinit activ munca bibliotecilor, dînd o contribuție prețioasă în organizarea diferitelor forme de răspîndire a cărții.

Una dintre aceste forme este organizarea cercurilor de citit pe circumscripții electorale conduse de intelectualii satului. În cuprinsul raionului există astăzi sute de cercuri de citit, numărînd cîteva mii de participanți. Astfel, în comuna Coșula își duc activitatea 21 cercuri de citit, în Bucecea 12, în Sulița 17, în Cucorăni 10, în Corni 16, în Bălușeni 10. Printre cercurile de citit cu o activitate frumoasă amintesc pe cele conduse de Gavrilă Maria din Dorobanți-Nicșeni, Helstovschi Ludmila și Comănescu Maria din Bucecea și Telembici Tamara din Bălușeni.

O altă metodă folosită cu mult succes de intelectualii satelor pentru răspîndirea cărții este și cea a recenziilor. S-au ținut recenzii despre: *Secerișul* de Galina Nikolaeva, *Pămînt desfelenit* de M. Solohov, *Mitrea Cocor* de M. Sadoveanu, *Noaptea de iunie* de P. Dumitriu,

Brazdă peste haturi de Horvath Istvan ș. a.

În organizarea recenziilor s-au evidențiat următorii intelectuali: Serpeanu Maria din Leorda, Artue Ioan din Cucorăni, Băncescu Teodora din Bălușeni, Marin Ioan din Stîncești, Huc Constantin din Roma, Mihăiescu Silvia din Joldești, Mioagă Elena din Dorobanți-Nicșeni, ș. a.

Aportul intelectualilor s-a vădit și în introducerea — e drept pe o scară încă destul de redusă — a consfătuirilor cu cititorii. Acolo unde această metodă a fost introdusă, ca de pildă, în satul Roma, sau în satul Dolina, țărani muncitori au vădit un interes deosebit cărților alese pentru consfătuire cit și pentru discuțiile purtate asupra acestora.

Că răspîndirea cărții la sate a fost intensificată ne-o dovedește creșterea numărului de cititori care numai în cursul primului trimestru al acestui an, a crescut simțitor față de aceeași perioadă a anului trecut.

În fruntea bibliotecilor căminelor culturale cu cel mai mare număr de cititori este Roma cu 332 cititori, Bălușeni cu 164, Cucorăni cu 149, Leorda cu 130, Stîncești cu 123, Vorona Mare cu 108, Dorobanți cu 250 și Casa culturală G.A.C. Roma cu 65 cititori.

Nu putem însă să trecem cu vederea lipsurile pe care le au o parte dintre intelectualii satelor noastre în munca cu cartea. Nu în toate satele intelectualii au înțeles rostul însemnat al cercurilor de citit și chiar dacă inițial au fost organizate, ele au încetat cu timpul de a desfășura orice fel de activitate, (ex. Stănceni, Șoldănești etc.). Mai există la unii intelectuali care muncesc ca bi-

bliotecari tendința de a-și desfășura activitatea de unul singur, rezumându-se la împrumutul de cărți la sediul bibliotecii. Nu este de mirare că aceștia au rezultate minime în munca lor.

„Luna culturii” la sate organizată de către Comitetul raional de partid și Sfatul popular al raionului Botoșani, urmînd exemplul raionului Rădăuți, va constitui un prilej deosebit pentru intelectualii din

satele noastre de a-și îmbunătăți munca pentru a putea contribui din plin la ridicarea culturală și politică a țaranilor muncitori și la transformarea socialistă a agriculturii, sarcină principală izvorită din hotărârile celui de-al II-lea Congres al partidului.

RAȚA SIMION

bibliotecar șef al bibliotecii raionale din Botoșani

Ne străduim să lichidăm lipsurile din munca noastră

Dintre cele zece biblioteci raionale, cîte funcționează în Regiunea Autonomă Maghiară, biblioteca raională din Tg. Săcuiesc a fost socotită bibliotecă coadă. Această situație a dat mult de gîndit colectivului bibliotecii noastre. Ne-am propus deci să analizăm cu toată seriozitatea cauzele care frînează activitatea bibliotecii, în vederea lichidării lipsurilor existente.

Analiza a scos la iveală că la baza lipsurilor noastre a stat proasta planificare a muncii. De aceea, prima măsură luată a fost cea a întocmirii unor planuri concrete de muncă, defalcate pe trimestre și luni, cu sarcini precise pentru fiecare membru al colectivului bibliotecii. Totuși, în primele două luni ale anului, planul de muncă n-a fost respectat și fiecare din noi continua să muncească ca și mai înainte, la întîmplare. De aceea, cu toate eforturile depuse, activitatea bibliotecii rămînea pe loc.

Datorită ajutorului primit din partea bibliotecii regionale care ne-a analizat munca, activitatea noastră a reușit să crească în mod simțitor. În urma îndrumărilor primite, fiecare membru al colectivului și-a întocmit un plan individual, care se analizează periodic spre a constata felul în care este îndeplinit.

Organizînd munca în felul acesta am început să avem rezultate bune, ceea ce dovedește că mergem pe drumul cel bun. În adevăr, în numai 4 luni am depășit cu 120 numărul de cititori înscrși față de aceeași perioadă a anului 1955 (aprilie 1955—930 cititori, 1956—1050 cititori), iar numărul cărților eliberate a crescut

cu 2500 volume față de anul trecut în aceeași perioadă (adică 9780 față de 7280). Aci putem arăta că numai în luna martie a.c. am eliberat 2600 volume, cifră care a fost atinsă pentru prima dată în biblioteca noastră. În luna aprilie am înființat 3 biblioteci mobile și tot atunci am ținut primele discuții finale în cadrul concursului „Lubiți cartea”.

Conform planului de muncă atenția noastră s-a îndreptat spre ajutorarea bibliotecilor căminelor culturale. Cu ocazia deplasărilor pe teren ne-am străduit să ajutăm bibliotecile cu o activitate mai slabă, reușind să îmbunătățim munca la bibliotecile din comunele Brețcu, Mărtineu, Cernatul de Jos, Cătolina și altele.

Trebuie să menționez faptul că în activitatea noastră ne izbim însă de numeroase greutăți, pentru înlăturarea cărora nu depunem toată strădania. Multe din greutățile bibliotecarilor de la sate sînt cauzate de atitudinea comitetelor executive ale sfaturilor populare comunale care nu dau atenția cuvenită muncii cu cartea. Însăși munca noastră suferă datorită Comitetului executiv al Sfatului popular raional. În ciuda tuturor insistențelor noastre bibliotecarul șef a fost trimis pe teren pentru alte munci, ceea ce a contribuit ca prevederile planului nostru să nu poată fi îndeplinit întocmai.

Colectivul nostru este hotărît să depună toate eforturile și mergînd pe linia începută să facă din biblioteca raională din Tg. Săcuiesc o bibliotecă fruntașă.

BABOȘ RUDOLF

bibliotecar la biblioteca raională Tg. Săcuiesc, Reg. Autonomă Maghiară.

Insemnări pe marginea unor materiale pentru brigăzile artistice de agitație

La oraș ca și la sat, de cițiva ani încoace, a luat ființă o nouă formă de manifestare artistică; este vorba despre brigada artistică de agitație.

Prin forma plăcută și interesantă în care se prezintă, prin rapiditatea și eficacitatea ei, brigada de agitație, a căpătat un însemnat rol atât la muncitorul din fabrică cât și la țărănul muncitor.

Printre subiectele pe care le îmbrățișează, o bună parte din brigăzi, înferează cu arma risului pe cei ce nu dau cu lunile pe la bibliotecă, pe cei care uită să mai restituie cărțile etc., ori dimpotrivă, aduc laude cititorului frunțas, prietenului cărții!

Așa, de pildă, colectivul de creație al brigăzii din Comarnic, raionul Cîmpina, regiunea Ploești, la propunerea bibliotecarei, care de altfel a și furnizat materialul satiric, a scris și inclus în program cîteva scene, privind bibliotecă!

În zilele următoare spectacolului, rezultatele s-au arătat prin faptul că cei vizați, ori au restituit cărțile împrumutate de un timp îndelungat, ori pentru prima oară au călcat pragul bibliotecii.

Sînt însă destul de multe brigăzi care nu aplică exemplul de mai sus. Repertoriul acestora dovedește că nu există o preocupare în ceea ce privește munca cu cartea. La aceasta contribuie și faptul că ele nu găsesc — decît în mică măsură — material tipărit privind problema cărților și a bibliotecilor.

Conducerea Casei Centrale de Creație Populară din Ministerul Culturii, organele

centrale, în programele model de brigadă ce le vor edita, ar fi bine să includă și materiale despre activitatea bibliotecilor satelor noastre. Această din două puncte de vedere: pe de o parte, pentru a indica forma artistică convenită, iar pe de altă parte pentru a stimula colectivele de creație locale în a aborda cu tot entuziasmul alt de caracteristic lor, munca cu cartea, dînd astfel un serios sprijin acestei însemnate laturi a activității cultural-educative.

În această direcție aș vrea să amintesc exemplul bun al revistei „Cultura poporului” care în numărul pe februarie a.c. a publicat un material în care se găsesc replici bine construite, amintind despre bibliotecă, ca o realitate a satului nostru, despre modul lăudabil în care bibliotecara își duce munca de lămurire printre țărani, muncitori. Ar trebui ca asemenea materiale să fie cit mai des publicate.

Bibliotecarii ce vor citi această corespondență și își vor da seama că și în repertoriul brigăzilor artistice de agitație din satul, comuna sau întreprinderea respectivă, persistă aceleași deficiențe, au datoria de a se preocupa îndeaproape și de a face propunerile convenite pentru ca și în programul lor de brigadă să figureze materiale vii, atractive, despre activitatea bibliotecilor!

SERGIU MIHAIL
correspondent

expresia năzuințelor proletariatului, este cîntecul de revoltă și de ură al victimelor capitalismului împotriva exploataților hrăpăreți și nemiloși.

De consultat: Dragomir, Mihai: Date noi asupra vieții și operei lui D. Th. Neculuță. Viața Românească, 1954, nr. 8, p. 231—241; Lăzăreanu, Barbu: 50 de ani de la moartea neuitatului poet muncitor Neculuță. Știința, 17.X.54, p. 2.; Neculuță, D. Th.: Spre țărnul dreptății. București, E.S.P.L.A., 1955, 214 p. (Cuvînt înainte de Maria Banuș, p. 5—11). (Colecția „Clasicii romîni“).

21 iulie — 135 ani de la nașterea lui Vasile Alecsandri, poet, prozator și dramaturg român. Născut la Bacău ca fiu al unui boiernaș, ridicat de curînd în rang și avere, Alecsandri s-a bucurat de o educație aleasă în țară și mai apoi în Franța. Reîntors în Moldova, se alătură celor mai luminate spirite ale vremii în munca nobilă de făurire a unei culturi naționale, progresiste. Poetul devine colaborator la „Dacia literară” a lui M. Kogălniceanu și la „Propășirea” unde publică versuri și proză. El este în același timp unul dintre întemeietorii Teatrului Național pentru care scrie numeroase lucrări dramatice. Revoluția de la 1848 găsește în tînarul scriitor un participant înflăcărat. După înăbușirea revoluției este exilat în străinătate de unde continuă să sprijine cauza dreaptă a poporului nostru. Mai tîrziu, Alecsandri se numără printre susținătorii înflăcărați ai unirii Principatelor Romînești. În timpul războiului de la 1877, el închină eroilor acestui război, oamenilor simpli din popor, poeziile din culegerea *Ostașii noștri*. În permanență receptiv la durerile poporului, Alecsandri scrie în anul 1888 poemul *Plugul blestemat* care dovedește dragostea și înțelegerea sa pentru masele asuprite. Doi ani mai tîrziu poetul se stinge din viață la Mîrcești.

Prin întreaga sa operă Vasile Alecsandri se numără ca unul din luptătorii pasionați pentru o literatură patriotică, strîns legată de viața și creația poporului.

De consultat: Alecsandri, V.: *Poezii*. [Vol.] I. București, E.S.P.L.A., 1955, 457 p. (Prefață de N. I. Popa, p. 5—42). (Colecția „Clasicii romîni”); Eftimiu, Victor: Vasile Alecsandri. În vol.: *Akademos*. București, E.S.P.L.A., 1955, p. 61—74. (Colecția „Studii literare”); Sadoveanu, Mihail: *La mauseleul lui Vasile Alecsandri*. În vol.: *Evocări*. București, E.S.P.L.A., 1954, p. 57—63. (Colecția „Studii literare”); Silvestru, Valentin: Răspuns la o întrebare a lui Vasile Alecsandri. 65 de ani de la moartea poetului. *Contemporanul*, 26.VIII.55, p. 3. Virgoliei, Teodor: Vasile Alecsandri și literatura rusă. *Veac nou*, 26.VIII.55, p. 2.

24 iulie 1828 — S-a născut la Saratov, într-o familie cu o situație materială modestă, N. G. Cernișevski, mare democrat revoluționar rus, filozof materialist, critic și socialist utopist. Își face studiile la Petersburg urmînd cursurile Facultății de Litere și Istorie. Curînd după înscrierea sa la Faoultațe, Cernișevski intră în legătură cu cercurile revoluționare din capitală. După absolvirea Universității, Cernișevski este numit profesor de limba și literatura rusă la liceul din Saratov. El se întoarce însă la Petersburg unde își trece doctoratul, prezentînd lucrarea *Arta și realitatea din punct de vedere estetic*, lucrare fundamentală pentru estetica materialistă. Curînd el începe să colaboreze la revista „Sovremennik” devenind apoi redactorul ei alături de Nekrasov. Datorită activității sale revoluționare de demascare a manevrelor mișcave ale țarismului și ale liberalilor, Cernișevski este arestat în anul 1862 și închis în fortăreața Petropavlovsk. În timpul detențiunii el scrie celebrul său roman *Cei doi făcîți* precum și alte cîteva lucrări literare. Judecat, Cernișevski este condamnat la 7 ani muncă silnică și apoi la deportare pe viață în Siberia. Abia în 1883 reușesc rudele și prietenii lui să obțină dreptul de permutare în Rusia. I se fixează domiciliu în orașul Astrahan. În 1889 Cernișevski capătă, în sfîrșit, dreptul de a se muta în orașul său natal, unde moare după cîteva luni, la 29 octombrie 1889.

Valoarea de luptător, gînditor și scriitor a lui Cernișevski a fost subliniată de marele Lenin în cuvînte pline de căldură: „...Minte genială, caracter măreț, voință

fermă, avînd și finețe sufletească, o inimă făcută să cuprindă tot ce este frumos în lume, un caracter pătimaș și totodată curat și o viață fără umbre de păcat, plină de luptă și activitate, tot ce poate face pe om mareț și sublim, toate acestea erau adunate într-insul“.

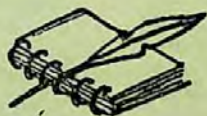
De consultat : Cernișevski, N. G. : *Arta și realitatea din punct de vedere estetic*. București, Editura Cartea Rusă, 1949, 190 p. (Prefață de N. Moraru, p. 7—26) ; Riurikov, B. : *Renașterea omului*. Despre romanul lui N. G. Cernișevski „Ce-i de făcut ?“. În vol. : *Literatura și viața*. București, Editura Cartea Rusă, 1955, p. 303—338 ; Riurikov, B. : N. G. Cernișevski. București, Editura Cartea Rusă, 1955, 131 p. ; Zerceaninov, A. A. ș. a. : N. G. Cernișevski. 1828—1889. În vol. : *Literatura rusă*. București, Editura Cartea Rusă, 1954, p. 259—298.

27

1 iulie 1853 — S-a născut în orașul Jitomir, ca fiu al unui funcționar modest la o instituție juridică, marele scriitor democrat rus V. G. Korolenko. Rămas de timpuriu orfan de tată, el luptă din greu pentru a-și continua studiile. Și tot de timpuriu se inițiază în „cariera“ de deportat politic. Viața de peregrinări și de surghiun începe pentru Korolenko din anul 1876, cînd este eliminat din Academia agricolă pentru participarea la protestul colectiv al studenților împotriva regimului polițienesc care domnea acolo. Materialul de viață cules de pe meleagurile siberiene, va sta la baza celor mai de seamă lucrări ale scriitorului (*Visul lui Makar, Ucigașul, Omul din Sahalin, O ființă ciudată*, ș. a.). Talentul lui de scriitor și publicist se maturizează în perioada șederii la Nijni-Novgorod (1885—1896). Cu temperamentul lui combativ este prezent la toate evenimentele vremii, luînd poziția fermă de apărare a celor năpăstuiți și prizoniți împotriva politicii sovine de învrăjbită dusă de regimul țarist. În 1897, Korolenko face o călătorie în țara noastră. Ca urmare a acestei călătorii el scrie cîteva cicluri de schițe, povestiri și reportaje despre România. (*Ai noștri la Dunăre, Pe malurile lacului, Turcin și noi*). În semn de protest împotriva excluderii lui Gorki din Academie, Korolenko împreună cu Cehov renunță demonstrativ la titlul de membru al Academiei, iar în anii de cumplită reacțiune stolpiniștă ce-au urmat după înfrîngerea revoluției din 1905—1907, Korolenko se ridică împotriva fărădelegilor regimului, demascînd teroarea și masacrele din mediul rural.

Creația lui Korolenko care se reliefează prin bogăția conținutului realist, prin perfecțiunea formei literare, se numără printre bunurile de preț ale literaturii clasice ruse.

De consultat : Dunăreanu, N. : *Amintiri despre Korolenko*. Gazeta literară, 27.V.54, p. 1. ; Gorki, M. : N. G. Korolenko. În vol. : *Articole literare*. București, Editura Cartea Rusă, 1952, p. 124—141 ; Korolenko, V. G. : *Opere alese în două volume*. Volumul 1. București, Editura Cartea Rusă, 1953, 433 p. ([Studiu introductiv] : V. 6. Korolenko de A. Kotov, p. 7—21) ; Korolenko, V. G. : *Fără grai*. București, Editura Cartea Rusă, 1955, 263 p. ([Studiu introductiv]. Mesajul plin de adevăr al unui mare scriitor democrat, de Tamara Gane, p. 5—24) Korotkevici, G. : *Scriftorul V. G. Korolenko despre România*. România liberă. 2.X.54. p. 3 ; Oarcășu, Ion : *Citindu-l pe Korolenko*. Almanahul literar, nr. 10, 1953, p. 111—114.

BIBLIOGRAFIE

SITUAȚIA ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ ÎN ȚĂRILE CARE CONSTRUIESC SOCIALISMUL

Economia Chinei în drum spre socialism. București, Editura de stat pentru literatură economică și juridică, 1956, 124 p. lei 3,20.

Volumul cuprinde o culegere de articole în care se prezintă diferite aspecte ale economiei Chinei de astăzi. Autorii articolelor trec în revistă problemele fundamentale ale celor 5 sectoare economice care se deosebesc în structura social-economică a Chinei și anume: sectorul de stat, sectorul cooperatist, cel al micii proprietăți particulare, sectorul capitalist particular și cel al capitalismului de stat. Se arată rolul uriaș pe care-l are industrializarea socialistă pentru viitorul Chinei și, concomitent cu aceasta, rolul socializării agriculturii cu ajutorul unor forme cooperatiste tranzitorii. În legătură cu acestea, sînt înfățișate succesele dobîndite în industria cărbunelui, în lărgirea rețelei de comunicații și transporturi, în industria textilă, în domeniul industriei producătoare de energie și în producția de cereale. Ultimele articole tratează despre comerțul Chinei cu URSS, cu țările de democrație populară și cu țările capitaliste.

TEHNICA

ANDREI, I.: Televiziunea. București, Editura tineretului, 1956, 144 p., lei 2,15. (Colecția „Știința învinge“).

Ca să explice dezvoltarea la care a ajuns astăzi televiziunea, autorul ne introduce mai întîi în domeniul undelor sonore și al celor electromagnetice pe care se fondează această mare descoperire, arătînd în ce fel a ajuns știința să le stăpînească și cine sînt oamenii de știință care au adus o contribuție în această direcție spre a se ajunge la transmiterea de la distanță. După aceea se arată în ce fel s-a ajuns la descoperirea televiziunii și care sînt principiile fizice pe care se bazează, drumul pe care l-a parcurs de la discul lui Nipkos, care a reu-

șit să construiască primul aparat de transmis imagini însoțite de sunete, pînă astăzi cînd televiziunea merge, din perfecțiune în perfecțiune. Pentru o mai bună înțelegere a problemei, sîntem introduși într-un studio de televiziune unde vedem cum ia naștere un program care urmează a fi transmis, apoi se descriu diferitele aplicații care au îmbunătățit condițiile de emisiune și recepție, în ceea ce privește obținerea unor imagini mai mari și mai clare, a unor imagini bine colorate, transmiterea de la distanțe foarte mari etc. Ultimele capitole se ocupă de aplicațiile televiziunii care ajută la explorarea fundului mărilor, la supravegherea din depărtare a unor anumite procese industriale, la ameliorarea transporturilor aeriene, etc.

Cartea se încheie cu date importante privitoare la dezvoltarea televiziunii în Uniunea Sovietică, unde a devenit un neprețuit factor educativ al poporului. De asemenea, se arată perspectivele pe care le are în această direcție țara noastră și posibilitățile favorabile existente ca într-un viitor apropiat să se poată instala un emițător central care să deservască cea mai mare parte a țării.

PURCARU, I.: Calitatea producției — onoarea fabricii. București, Editura de stat pentru literatură politică, 1956, 45 p. lei 0,65.

Conținutul reportajului lui I. Purcaru îl constituie lupta încordată, bogată în fapte, a muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor de la fabrica de mașini-unelte „Iosif Rangheț“ din Arad pentru fabricarea unor strunguri de înaltă precizie. Inceputul acestei lupte datează din anul 1952, cînd fabrica a primit numeroase reclamații privind unele defecțiuni la strungurile fabricate. Atunci, din inițiativa conducerii și a organizației de partid a fabricii, a fost elaborat un program de măsuri privind îmbunătățirea calității produselor. Și reportajul zugrăvește în continuare strădania întregului colectiv al fabricii de a traduce în viață planul de măsuri care cuprindea: îmbunătățirea

lucrărilor de proiectare și a proceselor tehnologice, introducerea celor mai bune metode în procesul de fabricație, și în sfârșit, îmbunătățirea controlului tehnic al calității.

Roadele acestei munci neobosite s-au arătat: colectivul fabricii „Iosif Rângheț” se poate mândri astăzi cu faptul că produsele fabricii sînt apreciate și cerute peste hotare, în India, China, Egipt, Turcia, Finlanda, făcînd astfel să strălucească faima patriei noastre.

LITERATURA

NUȘICI, BRANISLAV: *Anii de școală*. București, ESPLA, 1956, 143 p., lei 1,50. (Colecția „Meridiane”).

Sub acest titlu, volumul cunoscutului scriitor sîrb B. Nușiți — cunoscut publicului cititor din țara noastră prin traducerea în limba română a piesei *Doamna ministru* — cuprinde o serie de povestiri autobiografice, în care autorul critică vechile metode de învățămînt, cînd școlarul era victima unor pedagogi nepregătiți, fără nici un fel de dragoste pentru profesia lor. Cu un asemenea dascăl facem cunoștință în povestirea *Școala primară*. Acesta aprecia cunoștințele elevilor după „atențiile” primite din partea părinților. Oprindu-se în continuare asupra anilor de liceu, Nușiți descrie chinurile elevilor pentru a învăța gramatica limbii sîrbe (*Limba sîrbă*), sau limba latină și greacă. „E trist să te uii cînd odată la acești copii osîndiți să învețe latina. De pe buzele lor pierd mai totdeauna surisul tinereții; de pe obraji li se stinge roșeața; strălucirea ochilor li se întunecă; fruntea lor tinăra se umple de cute” (*Limbile moarte*). *Istoria* era numai un prilej de a învăța cuvinte grele de pronunțat. În schimb orele de franceză făcute cu un profesor care habar n-avea de această limbă, erau o destindere plăcută, în timpul cărora elevii petreceau de minune. Nici studiul altor obiecte ca *Geografia*, *Naturalele*, *Matematica*, nu era mai presus ca celelalte.

Nu este deci de mirare că, făcînd bilanțul anilor săi de studiu (*Anii de școală*) Nușiți mărturisește faptul că pentru el această perioadă a fost o luptă permanentă, arătînd că în școală „înveți tot timpul fără să ai nădejdea că ai să înveți ceva”.

SCHERFIG, HANS: *Scorpionul*. București, ESPLA, 1956, 286 p. lei 5.

Ațiunea romanului *Scorpionul* de Hans Scherfig, unul din cei mai cunos-

cuți scriitori progresiști din Danemarca, se petrece într-una din țările cu orînduire capitalistă din Europa occidentală, ale căror oficialități fac atîta caz de democrația lor liberală.

Într-o dimineață însorită de duminică de primăvară, Axel Karelius, lector de istorie și sociologie, pleacă de-acasă cu bicicleta, ca de obicei, să cumpere pîinea pentru soția și cei doi copii ai săi. La ora aceea nici o grijă nu-i tulbură existența modestă. Iluzia securității persoanei sale, a vieții liniștite pe care o trăiește, îi dă o stare de mulțumire care-l predispoze la reverie și cîntec. Își cumpără pîinea, se urcă pe bicicletă și pedalează grăbit spre casă. Dar tocmai această grabă a lui i se pare suspectă polițistului din colț, care îl uieră după dinsul să oprească. Lui Karelius însă nici prin minte nu-i trece că polițistul a fluierat după el și pedalează și mai repede. Dar el se trezește la realitate cînd o mîna înhață cu brutalitate ghidonul bicicletei și îl izbește de pămînt, încît ochelarii îi sar de pe nas și i se fac fîndări. Zăpăcit de acest atac neprevăzut, Karelius încearcă să protesteze, dar protestul lui e luat drept injurie la adresa autorității, indignarea lui drept nesupunere, ultragiul. „În ajutorul” polițistului abuziv vin alți patru polițiști. Karelius e dus la secție unde i se ia interogatoriul, este percheziționat. Răstălmăcite în mod diabolic, vorbele lui de apărare devin acuzații. În „obiectele” de joacă pe care lectorul le sechestraseră de la elevii nedisciplinați și le avea în buzunar, ancheta lor îi vîd unelte și arme de sabotaj. În sarcina lui Karelius i se pun tot felul de delictе și crime, chiar un omor săvîrșit în oraș cu cîteva zile mai înainte. E bătut, schingiuit pentru a face mărturisiri „complete”. Casa-i este percheziționată, soția interogată. Impotriva lui Karelius se emite mandat de arestare, pe baza căruia, în urma reconfirmărilor succesive, lectorul va sta închis un an întreg într-una din cele mai sinistre închisori din țară.

În cartea sa, Hans Scherfig demască cu vigoare putreziciunea unei societăți condamnată la pierdere, pe care o aseamnă cu un scorpion care, cît poate, ucide din întuneric cu veninul lui și care gonit spre lumină și nemai-văzînd nici o cale de scăpare, își înfinge ghimpele în propriul lui trup, murînd răpus de otrăvă pe care singur a produs-o.

THACKERAY, WILLIAM MAKEPEACE: *Bilciul deșertăciunilor*. Un roman fără erou. București, ESPLA, 1956, [vol.]

William Makepeace Thackeray, unul dintre cei mai însemnați scriitori clasici englezi, care a trăit și a scris în prima jumătate a secolului trecut, a fost puțin cunoscut de masele mai largi de cititori din țara noastră. Una dintre cele mai importante opere ale sale este și romanul în două volume, intitulat *Bilciul deșertăciunilor*, a cărei traducere a apărut de curind. Cunoșcând epoca eroică a războaielor napoleoniene, luând parte la frământările sociale din jurul anului 1848 și înțelegând profund sensul acestor evenimente, scriitorul le-a oglindit cu o deosebită măiestrie în lucrările sale. Marele „Bilci al deșertăciunilor“ e tocmai societatea acelei vremi cu strimbele ei legi și întocmiri.

Sub forma unei neîntrerupte convorbiri cu cititorul, autorul romanului prezintă acea lume ignorantă, incultă, meschină, plină de ifose a nobilimii de la jumătatea secolului trecut din țara sa. Aceștia aleargă, se zbat, poartă vestiminte pompoase, peruci pudrate, petrec, lenevesc, birfesc, la adăpostul legilor și a tot felul de așa zise tradiții ale acestei caste. Iată numai două ființe care se agită în acest „bilci“ și pe care puternica lumină a talentului marelui scriitor le luminează indesebi. Intii, mica și plăpînda Amelia Sedley, fiică de negustor al cărui părinte dă faliment. Din această cauză e pe cale să fie părăsită de tubutul ei, pierde ajutorul rudelor bogate și trăiește în mare mizerie împreună cu fiul. Suferă toate numai pentru a rămîne credincioasă amintirii celui pe care îl crede cîntea intruchipată, căpitanul George Osborne, căzut în bătălia de la Waterloo. Și alături de ea pătrunde în această societate „înaltă“ energica și inteligenta Rebecca Sharp. În timp ce dragostea curată și cîntea Ameliei nu o ajută decît să ducă un trai nenorocit, ipocrizia, minciuna, înșelarea, prefăcătoria, perfidia prietenei ei îi dau dreptul acesteia să locuiască în palate, să petreacă și să ajungă în relații cu cele mai influente persoane ale regatului. Numai o întîmplare face ca toate planurile Rebecăi, care ajunsese la un pas de mărire și bo-

gălie, să se prăbușească și să se destrame. Soarta acestor două personaje e ilustrativă pentru orînduirea socială pe care o prezintă romanul. Verva satirică a scriitorului, observațiile sale ironice vin să întregesc tabloul înfățișat de fapte prezentate cu o deosebită măiestrie.

LITERATURA PENTRU TINERET

MARKOV, SERGHEI: *Corbul Iukonului*. București. Editura tineretului, 1956, 232 p. lei 4,10 (Colecția „Cuțezătorii“).

Cu o sută de ani în urmă, în America Rusească, (Alaska), suprema autoritate era Compania Ruso-Americană, ale cărei scopuri negustorești se substituiau oricărui altor interese. Bineînțeles că și oamenii de care se servea Compania în acest ținut îndepărtat erau pe măsura scopurilor urmărite, în mare parte lacomi, lipsiți de scrupule, intoleranți față de băștinași și slugarnici față de cei mari și puternici. Dar au existat în vremea aceea și oameni cinstiți care au crezut cu sinceritate în misiunea civilizatorie a Rusiei în Alaska plină de ghețuri și care s-au străduit să facă prin explorările lor operă socială și științifică, să ajute pe băștinași și să determine punerea în valoare a imenselor avuții ascunse sub zăpezi și ghețuri. Unul din aceștia a fost și Lavrenti Alexeevici Zagoskin, a cărei expediție de-a lungul fluviului Khivpak este povestită în această carte. Fost locotenent de marină, Zagoskin pleacă în expediție animat numai de preocupări științifice. El reușește să-și atragă simpatia indigenilor, dar tocmai acest lucru nu este pe placul șefilor săi. Revenit din expediție, Zagoskin se vede frustrat de rodul cercetărilor sale, iar atunci cînd o publicație progresivă vrea să-i publice însemnările, cenzura țaristă va împiedica acest lucru, din cauză că Zagoskin spune adevăruri crude pentru cei care conduc America rusească și care duc o politică de înstrăinare a regiunilor pline de bogății naturale.

Cartea este un document extrem de interesant al luptei pentru libertate și democrație, pe care progresiștii ruși de acum un veac au dus-o nu numai la ei în țară, dar oriunde au avut posibilitatea de a face acest lucru.

Abonamentele se fac la toate oficiile
poștale prin factorii poștali și difuzorii
voluntari din întreprinderi și instituții.